

Auctores Vetustissimi Nuper in lucem editi

1 Myrsil⁹ Lesbi⁹ Historic⁹ de origie Italiae & Turreno⁹

2 .M. Porcius Cato de origine gentium: & urbiu Italicae:

Archilochus graecus de temporibus

Metasthenes Persa de Iudicio tēporē & Annaliū Persarū.

Philonis Breuiarium de Temporibus.

Xenophon de Aequiuocis.

.C. Sépronius de chorographia siue descriptione Italiae:
& eius origine.

.Q. Fabi⁹ Pictor de aureo saeculo: & de origie urbis Ro.

Antonini Pii Itinerarium. — pag. 41.

Berosus Babylonicus: dignitate chaldaeus de Temporib⁹
cui titulus est Defloratio Berosi chaldaica. Hunc autē li/
brum scripsit Atheniēsibus ad emendandos Antiquitatum
complurimos errores. — pag. 42.

Manethonis Aegyptii Historici Supplemētū pro Beroso p. 65.

Decretum Desiderii regis Italiae — p. 69.

VALERIUS PROBUS DE NOTIS — p. 71.

Venetijs 1499.

R. 368384

Auctores Venerabilium Patrum in lucem editi.

Mythologiae Historiae de origine gentium & urbium Italiae.

M. Porcius Cato de origine gentium & urbium Italiae.

Archiepiscopus Gregorius de temporibus

Metaphrasas Petri de Iudicio temporis & Annaliis Petri.

Philonis Praenestini de Temporibus.

Xenophon de Aegypto.

C. Caesariensis de chorographia sine descriptione Italiae
& eius origine.

Q. Fabii Pictor de antiquo sacro & de origine urbium Romae.

Antonini Pii Imperatoris.

Historia Babylonica & gentium chaldaearum de Temporibus
qui ceteris est Delphico Beroi chaldaica. Hinc sunt
braui scriptae Aethiopicis ad emendandas Antiquitates
complutanas correctae. pag. 42.

Manethonis Aegyptiaci Historiae Supplementum pro Beroi

Decemum Delidani regis Italiae

Valerius Probus de Notis

Indicis 1400

MYRSILVS LESBIVS
MYRSILI LESBII HISTORICI DE ORIGI-
NE ITALIAE ET TVRRENORVM LIBER.

Caput. I.

ITALIAM coluere Græci: Arcades:
Veneti: Lygures: Ardeates: Rutuli:
Siculi: Pelasgi: Iapiges: Lacedæmo-
nes: Salétini: Pelii: Eniani: Achei: Oro-
pitæ: Pili: Pisi: & eiusmodi. Horum
primus Enotrius Arcas cum Peuccino
fratre colonias transportauit ubi habitabât tûc dicti Au-
sones: ubi nunc Enotria regio est: e regione Peuccinorum:
Hæc fertur prima colonia ex Græcis: paulominus quin-
decim ætatibus ante ruinas Troiæ.

Caput. II.

Turrenis originẽ quidẽ suspiciant fuisse a Lydis. Exi-
stimãt enim Atu regi Meoniae ppugnato Herculis & uir-
ginis Omphales filiaẽ Iardanae reginae Meonũ: fuisse ge-
minos Lydũ & Turrenũ. Cũ regnũ neq; duos caperet: &
neq; terræ sterilitas ingentem multitudinẽ pateretur sorte
Ato iacta: Lydũ successorẽ designauit: Turrhenũ uero cũ
maiore parte populi ad quæredas nouas sedes foras abire
iussit. Is in septentrionalem Thyberis partẽ ueniens: eiusq;
totã medietatẽ a fontibus usq; ad locũ ubi erat priscis Um-
bris habitatio tenuit: & cũ eis cõsedit & cohabitauit: & ur-
bes dictas hætenus Meonias & Turrhenias ædificauit.

Caput. III.

Sed hi aperta mēdacia fingunt. Nã de gentis antiqui-
tate & origine magis credit ipsi genti atq; uicinis q̃ remo-

a i i

MYRSILVS LESBIVS

tis & externis. Magis igitur creditur ipsis Lydis & Turrhenis atque his vicinis Romanis: & qui consentiunt in eorum patria historia & origine: quam quibusvis aliis quamvis alias eruditissimis.

Caput. III.

Ceterum quaecumque hi patrii historici dicunt: aduersantur super praedictam traditionem de Turrheno Meone. Etenim Xanthus Lydus in patria historia: nullum Turrhenum Atys fuisse scribit: sed geminos Lydum & Torebum: a quibus Lydos & Torebos in Asia populos esse tradit: in nullo penitus differentes: nisi quadam platiore: & quidem parua ut Dores & Attici. Quis ergo ex Lydis historicis Turrhenum filium Atus & fratrem Lydi: misit in primam medietatem thyberis: ubi antiquissimis Umbris fuit prisca habitatio.

Caput. V.

Quum etiam siquid tradit de bello pelasgico Xanthus: asserit pelasgos antiquiores Atus: aggressos bello Tusciam: quae quondam Umbria dicta est occupasse Crotonem: inde Thyberinam regionem inuadentes et ipsam Turrhenam cepisse: & cum Turrhenis cohabitasse: & ab eis plurimam militarem peritiā didicisse praecipue nauticam: qua tunc toti orbi erant admirabiles: de quibus fabulantur graeci: qui in delphinos uersi sunt: qui nauibus alludunt: & his socii fuerunt. Re. n. uera tunc Delphini ob pyrraticam simul & dominiū maris dicebantur. Erant. n. classe potentes: & undique colonias transportabant. Argumento sunt qui Turrheni dicuntur: in insulis Atticis & faucibus Thraciae. Namque Turrhena simul lingua: & cum quibus habitant loquuntur: & eosdem deos ut Turrheni colunt: & eisdem litteris utuntur. Quare non potest dici ab aliquo Atus filio: qui ante Atum Pelasgumque regem inueniuntur dicti Turrheni: Et multa

3

MYRSILVS LESBIVS

tarum coloniarum auctores eodem nomine atq; ritu: ante
Atum praescriptarum. Haec a Lydis didicimus.

Caput, VI.

Nunc qd de se Turrheni dicat est inferendum. Primum ri-
dent se ab aliquo aduena denotatos: q se solos indigenas
in Italia existimant: atq; a uetustissimi dei sui que Ianum
Vadymona uocant filio Razenua nominat. Tetrapolim
quoq; sua Eursia eiusq; parte Boltursena: Betulonia Tus-
sam: & Harbanu cognomine Calumbu a luco nucupat:
eac; a suo deo aureo saeculo mox post inundatione terra-
nedu ante Atu condita asserunt. Nam & ab inundatione
ipsa suu agru sua patria lingua uocat Saleumbrone: ubi
primu geniti Umbri. Producunt quoq; suae uetustatis uesti-
gia multa: ut deos: ritus: mores: litteras: leges. Quae pro-
fecto oia congruunt his quae pbatiores Graeci historici tra-
dunt. Scribunt. n. solos Turrhenos in Italia uetustissimos
esse: qui neq; ab aliis pendet origine: neq; ut caeteri coue-
nae & aduena: sed ppria regione se oriudos: quandoquide
uetustissimi differunt deis & moribus nedu ab aliis Italiae
populis: sed etiam a uicinis Crotoniensibus & Perusinis a
fronte & a pximis Phaliscis a tergo: quos inter medii ia-
cent. Nam cunctis Thuscis dii dexaq; sunt Iuppiter & Iu-
no: soli Turrheni colunt Ianum & Vestam: quos lingua sua
uocant Ianib Vadymona: & Labith Horchiam.

Caput, VII.

Ipsi quoq; Romani fatent Etruscos esse uetustissimos
& aureo saeculo natos: a qbus aras ritus: diuinationes: co-
lonias & disciplinas habuit prisca Italia initio sumpto a
prima eorum tetrapoli dicta Etruria: a qua illos Romani

MYRSILVS LESBIVS

Etruscos cognominant. Non est igitur aduersariis ulla uia qua probent eos Turrhenos a filio Atus habere uel nomē uel originē: sed id nomen desumpsisse a Tursibus: quia ipsi Surses & Sursenas si sunt urbes pontificiæ: & Turses ac Tursenas si

Caput. VIII.

Quod si etiam ad hos uenit Torebus filius Atus: utique non ab eo aduena nominati sunt Turrheni indigenæ: sed e contrario ab eis Terobus fuit cognominatus Turrhenus a Græcis. Igitur & si totā Italiam coluerint Græci: ut nostri tradunt: ex ipsis tamen Lydis & Turrhenis uicinisque Romanis: falsa esse ostendimus: quæ contraria his de Turrhenis multi ut diximus conscripserunt. Finit.

M. Porcii Catonis De Origine gentium & Urbium Italicarum fragmenta.

Ræci tam impudenti iactantia iam effunduntur: ut quoniā his dudum nemo responderit: ideo libere a se ortam Italiam & eandem spuriam simul & spurcā atque nouitiam: nullo certo auctore aut ratione sed per solā infantiā fabulentur. Quā ob rem nūc ut cæteris latinis uia faciā: quæcūque memoria perditā gentibus Italiæ sunt & nūc Romano impio subditis diis uolentibus scribere instituo.

Italiæ splendidissima origo fuit: tum tēpore tū origine gētis. Cepit enim aureo sæculo sub principibus diis Iano: Camele: Saturno gente Phenica & Saga: quæ post inundationem terrarū per orbem prima colonias misit. Et de

CATO DE ORIGINIBVS

mundi quidem origine autores non paria sentiunt. Nam Chaldæi sibi sempiternitatē persuadent. Phenicibus uero ac Sagis magis placet origo. Inter utrosq; conuenit ante Nynum circiter annis quinquaginta & ducentis: quibus durauit aureum sæculum: terras fuisse inundatas: & in Scythia Saga renatū mortale genus. Siue enim ab æterno mundū existimes: & ignis principio cuncta tenuerit: & sensim in sua loca elementa coeuntia homines produxerint: siue ut fertur ante aureum sæculum terras subruatas inundatio possederit: & exsiccata humo apparuerint homines: equidem principatus originis semp Scythis tribuitur: a quibus auctis colonias per orbem missas ferunt.

Et ex his uenisse Ianum cum Dyrin & Gallis progenitoribus Vmbrorum rateq; cum coloniis per thyberim uectum: ad leuum thyberis Etruriam tenuisse locum: ubi colonias in continente primum exposuit, & ipsum deum simul Vaticanum habitum dictumq; fuisse. Et regionem Vaticanam idest uagicanam dictam: q; ibi Ianus quasi in cunis natam primumq; uagientem Italiam exceperit: Inde cum coloniis a Vagicano progressum in tractum Umbriæ fundasse regiam & fani Olympum fossamq; sacrasse: & Augustalem Turrhenam: non longe a regia discasse: ubi ad salutandum regem. xii. coloniæ nonis lunaribus conuenirent. Inde duodenis coloniis fasces ad continendos rudes scribunt singulo prætoriano lictori: quatuor & uiginti armatis ingenuis distributis. Eas posuit Colonias ad ripas quidem thyberinas Ianiculum: & Arin Ianum: ad ripas Arni totidem phesulas: & id idem Atyn Ianū. Ad littus Etruscū quatuor: pheregene: Volcen: Vo/

CATO DE ORIGINIBVS.

laterra: Cariara: quæ & latine luna. In mediterraneis qua-
tuor: Ogygianum: Aretium: Rosellas: Volsinium. Paulo
post dextrū thyberis latus regulis suis permisit. Camesi a
quo Camesenæ duæ: & Saturno a quo Saturnia olim quæ
nūc Capitolium: & ab ea late Saturnia terra. Hæc prima
fuit aurea illa ætate: & quidem angustissima origo Italiæ.

Caput. XII.

Italia cōplura a diis & ducibus sortita fuit nomia: a Ia-
no quidem Ianicula: quem quidā Enotriū dictum existi-
mant: quia inuenit uinum & far. Camesena a Camele: &
a Saturno Saturnia: Saleombrona quoq; a gētilibus. Du-
rauit Saturnia nomen totidem ferme annis quot ante au-
rea ætas usq; ad Apim deorū Italiæ ultimū: ut Antiochus
Syracusanus scribit: a quo Apenina quā Taurinā idē iter
pretatur: & si græci de more quidā a bobus Herculis: uel
quos opimos gignit italia ut ait Hellanicus: aut a Vitulo
egresso: ut Herodotus uel quidam græci boues uocant ita-
los: ut fabulator Timæus: dictam existiment. Inde a duo-
bus fratribus altero Hesperia: altero Italia postremum no-
men retinuit. hiis nominibus principio nūcupata fuit Ita-
lia circa tyberim: ut qui inter omnes Italiæ amnes: in om-
niū deorū & principum tutela esset: atq; imperii totius ex
his cōmunis sedes: a quo in principio & origine ipsa Italiæ
Albula nomen a Ianigenis habuit. Diuiditur autē in Ape-
ninos montes: & cisapeninam & transapeninā Italiam.

Caput. XIII.

Alpes omnes Italiæ colonias fuisse Thuscorum incolæ
asserunt: & ab ipsis uel ducibus uel capitibus originū: no-
mina gentibus & locis indita: ut Rhetii a Rheto rege Ly-

CATO DE ORIGINIBVS

dorum: & Veronenses: a uera colonia Thusca: Comensenses a fani regiis Volturrenis a quibus uallis Volturrena: & Osci a quibus Oscela. Histria quoque a duce misso a Iano nomen retinet. At Græcorum quidam scribunt dictum ab Istro amne cognomine Danubio: cui Dane gentes ac colæ nomen impressere: fabulanturque ramum ex eo in Histriam effluere: inque Hadriaticum mergi. Fingunt alii Argonauim in Histriam primum ab Istro e montibus humeris uectam: & in Hadriaticum demissam. uidelicet tanta est in mentiando Græcorum uanitas simul & leuitas: ut ab histri ostiis ad eius fontes immensa gentium spatia transuolarint: & amnes etiam obstantes tranarint: & humeris ea conuecta conuigarint: ut etiam in Italia mentiendi sibi loca inuenient. Nescio Argonauim ne Græci aquas: an Argonauis humeris montes nauigarint.

Venetia est omnis ora circum sinum maris post Histriam usque ostia Padi. Quibusdam placet a Tylauento illos exordiri. Nam Taurisanos Persæ gentem ab Api duce conditam asserunt. Venetis cunctis prima origo phaetontea est: quæ Græcis occasionem mentiendi de phaetonte & Eridano præbuit. Posterius mixta his nobilis stirps Troiana: a quibus Patavium suo conditore inclytum.

Omnia sub Alpibus transpadana loca prisce conuenæ Thusci missis coloniis tenuere: ab hisque multa loca nomina retinent. Plura deleuerunt Galli: qui primi Arunte Clusino duce alpes transcenderunt: & sensim ab omni Gallia cisalpina Etruriam pepulere: ab hisque nomen sortita retinet Gallia cisalpina: qua Mantua suo conditore Ocno Bianoro & Thuscorum rege illustris. Penetrauere transalpes

CATO DE ORIGINIBVS

Boi: Senones: Insubres: & alia galliæ trāsalpinæ gentes.
 Gallia cispadana olim Bianora a uictore Ocno: postea
 Felsina dicta usq; Rauēnam: nunc gallia Aurelia & Emi-
 lia a Romanis ducibus nomen habet. Princeps metro-
 polis Felsina primum a rege Tusco conditore: Inde a
 successore Bono Tuscaniensi Bononia dicta. Spiretum
 padi ostium a Pelasgis conditoribus Spyra dictum: & a
 Diomede instauratum. Nouaria ante ab Herculis Aegy-
 ptii nomine Lybia: & a cognomine Aria Aegyptio uo-
 cabulo Leonina: sed a Lyguribus instaurata: nouaria di-
 cta est. Olanum ante ab Thuscorum duce: qui cum Oro-
 piis coloniis ibi primus insedit: quorum origo incerta uti
 Comi: Bergomi Lycinofori: & aliquot circa populorum:
 inde ab insubrium principe nomine Medo adaucta: Me-
 diolanum nomen seruat. Padus ante a duce Coloniarum
 Eridanus: sed a profunditate Botigon ab Etruscis: & Bo-
 tigung a Lyguribus: & a circa arbore Picea: Gallice Pa-
 dus nuncupatur. Post Padi ostia Rauēna: Sabina stirps:
 Interiit Saga oppidum Etruscorum: uti & Atria: a quo
 mare Atriaticum: quod nunc Hadriaticum. Gallia fla-
 minia a Rauēna ad Ariminū: a comitibus Herculis con-
 ditū: a quo cognominatur. Ab eo ad Anconā Senegallia
 a Senonibus dicta pullis Etruscis: nunc Gallia Togata.

Sequitur fragmentum hoc paruum.

Ancona prius Picena uocabulo Etrusco simul & Ab-
 originum dicta.

Galliam Togatam primi coluere Lyburni & Siculi:
 quos pepulere Umbri: hos Etrusci trecentis & amplius

CATO DE ORIGINIBVS

eorum ualidissimis oppidis iusti more belli expugnatis. Eos tandem uicere Galli. Piceni lingua Etrusca genus sacrum dicitur orti a Sabinis. A Picenis ad Garganū montem aliis & aliis temporibus diuersæ gētes tenuere. Marsia duce Lydorum in quibus Asculum. Precutii: in quibus Hadria siue Atria. Vestini: in quibus Amiterni. Marcucini & Peligni in quibus Carsellum. Orton & Sulmo. Frentani primū a Lyburnis & Dalmatibus: inde his pulsus a Thuscis orti: quorum lingua Larinum metropolim uocauerunt: idest nobilem principem. Laronē enim Etrusci & Larunem & Arunem uocant nobilem principem. Inde in transpadana Larium lacum: & in Thuscia Larones amnes: & Arunes colonia: & uiri Arunes: quos Thuscis secūda declinatione: Romani & Græci sicut Atlas tertia declinant & proferunt Aruntes.

A Gargano ad Brundisium coluere Celii: unde Apuli Daunum Apuli Boi: in quibus Arpe: Canusium Barariū. Sub his Apeninus ex transuerso diuidit in duo fines Italia: quos inter Tarentinus sinus iacet. Circunq; ipsum undiq; e magna Græcia Ad orientē uero magnæ Græciæ pars est Enotria Arcadum: & Calabri prius Ausones: ad quos Græca uerboſitas fert uenisse primam Græcorū classem annis ferme quatrincētis ante ruinas Troiæ: cū Enotrium ducē Arcadū post Troiam conditā ad nauigasse in Calabria tradat Antiochus Syracusanus: & circa orā maritimā posuisse colonias. Et ut parcius mentiantur Græci: ab eo quondā dictam Italiam Enotriam scribunt: cum ab initio Italia a uetustissimo rege Sabinorū & Etruscorū penes quem erat imperiū id nomen sortita fuerit.

CATO DE ORIGINIBVS

A leucoperta ad Sarnum amnē uicinū Neapoli tenuere diuersi populi Umbri: Itali: Samnites: Siculi: Peucini: Picentini & Etrusci: quorū urbes sunt Clusium: Pestum: Elea nunc Velia: Inter amnem Volturnum & montes Apenini. Sabelli sunt proles Sabinorū: ut nomē est argumēto: a Latinis Sānites: a Græcis Saunites appellati:

A Thyberi ad Sarnum incoluere primi Aborigines proles Umbrorum. Princeps his urbs uetustissima Camerena a Cameſe condita: non procul ubi postea Alba Thuſci his admixti: Osci qui nunc Capuani. Volosci quos uocamus Volſeos: quibus metropolis fuit Anſur nunc Taracina: Stabia: Antini: Hortenses: Longhani: Oſcori: Macrani: Nuetini latine grauiſcæ. Picenti: Sorani: Pherentimates: Phregenates: Sanguini Thuſculani: Certinenses: Vrsentini: Volcentani.

Roma principio ſui pascua bobus erat. Circum thyberim septem rupes ſibi perpetuæ in Erniddo ſuccedentes: cāuis paruis diſtinctæ erant: ſub quibus alueum thyberis quandoq; egreſſus paludes in planiciem rupibus ſubſidentem inferebat. Saturnus primus incoluit Capitolium: Italus Auentinum: Roma palatium. Celius cum Tuſcis Celium & Viminalem: Romulus cum palatio: in quo quadratam Romam condidit etiam Exquilinū tenuit ab Excubiis dictum: quas illi Lucumo dedit more Thuſco. xii. licitorum id eſt trecentorū armatorū ad cuſtodiam corporis ſimul & dignitatem: quia Tacius non erat ſine ſuſpitione infidæ ſocietatis.

Etruria olim Italiae princeps ab eorum metropoli regia ſic cognominata: a Thyberi in Macram diffunditur.

CATO DE ORIGINIBVS

XI

Gens prima illoꝝ maritima Lygurum dicta a filio phae-
 tontis Lygure quē montani Lygures pheriton nuncupat.
 Post thyberina ostia pheregene primum Etruriæ oppidū
 in uicino littore dictum a genio Iano qui prmus ibi colo-
 nias posuit:& a pheritone idest Phaetōte q colonias adie-
 cit:uti in Luguria mōtana ubi a genii coloniis genua op-
 pidum:& ab adiectis pheritianis id idem coloniis: amni
 proximo & regioni phæretianæ nomen reliquit. Primus
 omniū græcorum Phaeton ex Actica soluens cū Lygure
 filio multis ætatibus & sæculis ante Enotrium Arcadem
 colonias adiecit Italico littori:ab ostiis thyberinis usq; ad
 Niceam Massiliensium:& in medio portum Lygurnum
 a filio nuncupans:ultra citroq; litus omne Lyguriam di-
 xit. Verum etrusci & eos secuti Romani ab ostiis Thyberi-
 nis Etruscum uocauerunt usq; ad caput Etruriæ. Inde Po-
 pulonicum ab urbe metropoli Popium Romæ Puppiū.
 Postremo a Lygurno portu ad Macrā:ad cuius fontes est
 Apua oppidum:Apuanos Lygures uocant;montanos ue-
 ro omnes Lygures qui a Macra in Niceam effunduntur.
 In montanis lyguribus sunt portus Herculis ægyptii. Nā
 Lybarnū in hiis est a nomine simul & cognomine illius.
 Græci:ubicunq; nomen Herculis audiunt:putant esse su-
 um a nomine sumentes argumentū: cum tamen ille neq;
 nomine Lybi⁹:a quo deuicti Lybii:sed Alceus dictus sit:
 neq; dictio Hercules sit græca sed ægyptia. Nam illi He-
 raclio idest Iunonis gloria cognomen fuit.

Gens prima etruriæ maritima est. Oppida in his Phe-
 regene Alsium:Agilla quæ & cære:a Pelasgis conditum.
 Pyrgus:Grauisce ab aere dictū: Cose:Volce:Theiamon:

CATO DE ORIGINIBVS

ab argonautarum principe cum in Etruriam ad Lucumones profectus Hercules Alceus lacum cyminiū effecit. & puella Faula subrepta ex Fano ad Euandrū perrexit. Vmbro fluuius limes tractus Vmbroꝝ: Caput Etruriæ limes Etruscoꝝ Phalisce: Populoniū nauium & classis Etruscoꝝ olim princeps. Volaterræ & uada eius. Pisa condita a Pisis alpheis pelasgis. Luca illustris Lukio Lucumone rege Thuscoꝝ. Lucus & montes Feroniani. Luna: Cariara ab Etrusis dicta: a græcis Selene. Apua in trāsitu Apenini ad fontes Macræ: unde apuani Lygures ab arno ad Macrā.

A Thyberi ad cyminia iuga: secunda gens Thusciæ est: cognomine a Thuscis Lartheniana: idest metropolis Eniana. Larthem enim summū regum uocant. Enianum uero urbs in ea ab Enetanis pelasgis condita: quam Vei Etrusci pulsas pelasgis ampliata: a principatu puinciæ simul & conditoribus priscis Larthenianum. Romani uero a genere populi Veiens uocauerunt. Oppida in his sūt Sabum in Sabatia a Sabo conditum: Larthenianum cognomine Veiens. Nepe fallaris. Soracte: Phaliscoꝝ mons apollini sacer: Phaliscanum: Phescennium: Vmbrium: a priscis Vmbriis dictum: Flauianum: Arcennum: Mesium a quo silua Mesia: Rosulum: Aræ Mutiæ: Sutrium apelasgia conditum ab insigni grano dictum. Romana societate inclitum. Capina a qua Capinates: Lacus cyminius & Troitū Phaliscorum: finitimum: Etruscis.

Gens tertia Thusciæ transcyminia: a Cyminis diffunditur ad Pistorium. In his Volturrena sub radicibus cyminis iacens cognomine Etruria: a qua tres gentes Etruriæ appellantur Etrusci: ut a communi Metropoli: & ager

17

CATO DE ORIGINIBVS

Etruscus antea Vmbronus dictus ubi umbri orti. In eo a/
 gro Ferentia: Trossolum: Meonia: Meonum: Turrhena:
 Volturna Sub Volturrena Aruntes ueteres cogmine Ca/
 millarii: longius Blere Olena: Tussa Nana Larthes oppi/
 dum: Sale Vmbrona: Cort Noffa: Cort Enebra mons Co/
 riti in iugis Cyminiis: e regione mons Phiscon quæ & arx
 Iti: Volsine: Pelii: Oropite Sentinas: Clusium uetus a pu/
 gna sed a duce Comerfol: montes Tumniates: Sora: Soa/
 na non procul Saturnia lapides a Ioue compluti in auxi/
 lium Herculis contra Lygures Etruscos gygantes: a filio
 dicti Lamones: amnis Pelia: mōs Pelius. Mons Tumnias
 Roselle: Vmbro in monte Sena colonia: Phocenses Pisto/
 rium: Vmbro amnis: Stellates: Fluentini qui & Arnienses
 Clusium nouum: unde Clusentinus transitus Hannibalis
 Aretium: Crotona a Crotone socio Herculis condita.

10 Apeninus mons italiam in duo secat. Radices sub pe/
 nino trāsitu Hānibalis i Alpib⁹a nicea ad ipsū ferme peni/
 nū i latitudinē extendūt: & usq; ad Macrā Lygures mon/
 tani incolūt: a Macra itē ad fontes thyberis ad inferē ma/
 re Tusci: ad superē galli Aureliani & Emiliāi. A fontibus
 rursus thyberis ad Narē Vmbri inhabitāt. Principio Ty/
 phernū: & in fine Ameria Tuder sunt. Galli oēm Vmbriā
 pulsus etruscis occupauerunt: exceptis Typherno: Esisio:
 Hyspello: Fulgineo: & uetusta Veiorum prole quā Veilū/
 brā. i. Veiam plē antiquā Vmbrā dicūt: in quibus princi/
 pes sunt Spoletū: Tuder: Meuania & Ameria ferme non
 centis annis & amplius restituta ante Perse bellum a Veis
 Etruscis antea cōdita: duce Ameroe Atlantis itali ex Ple/
 yona uxore filia. A Nare porro amne usq; ad Equiculos

CATO DE ORIGINIBVS.

tenent Sabini a Sabo cōditi Sabatio Sangni gentili edito
Inde ad fontes Sarni amnis: Sabelli Sabinorū ples incolūt.

Sangni gentile Sabi p̄nunciant Sabini: Sanctū Ro/
mani Sagā Barbari: a quo & Sagi primi Thufci idest pon/
tifices & sacri expiatores. Ex quo patet leuitas cū loqua/
citate græcanica quæ a Lacedæmoniis ortos scribunt Sa/
binos: & Græca origine a Seuome dictos fingūt. Sed Ro/
ma tum rudis erat cum relictis litteris & disciplinis Etru/
scis: mirabunda Græcis fabulis: reꝝ & disciplinaꝝ errori/
bus ligaretur: quas ipsi Etrusci semper horruerūt: neq; ob/
id latinas quidē uoluerūt suscipere usq; ad Cecynnā Vol/
turrenū magistrū quadrigarū & augurum principem: pa/
trem Menippi & auum Menodori: quos ante illum pater
eius Volturrenus: auusq; Titus & pauus Turrenus semp
Romanis principibus carissimi reuenerūt: cum ad eas re/
cipiendas urgerent. Nam ipse Turrenus patre Elbio Vol/
turreno & regum Etruscoꝝ ultimo ad lacum Vadymōnis
cæso: Equidē ad reddendā urbem Etruriam anno secūdo
Olympiadis cētēsimæ uigesimæ quartæ allici potuit: sed
ad recipiendas latinas litteras nunq̄ persuaderi potuit.

Palatinum collem Roma Itali filia: sed prius Palatini
Aborigines tenuerunt: qui ex agro Rheatino ad pascua
ouibus quærenda illo profecti sunt. Argumento est Vel/
lia Palatini altera pars: a uellenda lana: ante his mōstratā
Etruscā tonsuram appellata.

Capitolium dictum a capite inuento fluente sanguine
dum Iouini templi fundamenta iaceret princeps Tarqui/
nus. Nam antea Tarpeius a Tarpeia ibi scutis Sabino/
rum obruta: sed prius Saturnus uocabatur. Sub eo Ianus

ARCHILOCVS

quadrifrons Quirinus a uictoria Lucumonis a Quirino colle mouentis.

Quirinalis a Iunone Sabinorum dea quam illi curitum idest hastatam Iunonem uocant. Etenim hastam Curim & Curinam proferunt: quia his simul & Etruscis non est littera. q. sicut Romanis. Inde quirites

Archiloci Græci de Temporibus Liber.

Maseas Phenix Damascenus: libro nonagesimo septimo historiarum asserit ante Nynū ferme ducentis quinquaginta annis fuisse inundationē terrarū: & quendā cui testimoniū phibet Moyses antiquissimus historicus liberatū circa fluuiū Araxim ad montes Caspios: tūq; recenti cælo & rudi humano genere uixisse aureā uitam: in qua nullo ferēte legē: natura ipsa uiuebat: quousq; Nynus & Semiramis arma populis inferentes: primi uitā uiciare ceperūt humanā. Tradunt igit; Caldæi uno & trigesimo atq; centesimo ab Ogyge anno regnasse apud se Saturnū auum Nyni: annis sex & quinquaginta: primūq; Babylloniæ fundamenta iecisse. Hunc secutū fuisse filiū Belū Iouē: & rexisse Caldæos & Assyrios annis duobus & sexaginta: Nynum uero duobus & quinquaginta. Semiramidē duobus & quadragita. Ea Babylloniā magnitudine indicibili extruxit. Supputantur igitur a Nyno ad secundū annum Spheri quo ortus est Deucalion anni unius & quinquaginta supra. cccc. septincenti uero a prima inūdatione nouimestri: a qua ad Troiam colligit Maseas annos nō minus octo & uiginti supra octingentos.

ARCHILOCVS

Regnatū uero fuit Troiæ sub regibus sex: sub Dardano quidem uno & triginta annis: sub Erictonio quinq; & septuaginta: sub Troe sexaginta: sub Ilo quinq; & quinquaginta: sub Lamedonte: sex & triginta: sub Priamo. xl.

Secuti sunt anni quingenti a captiuitate Troiæ usq; ad .xxiii. Olympiadem in quibus floruerunt Homeri octo. Horum primus in annalibus Teutei regis Assyriorū traditur: qui uigesimusseptimus a Nyno extitit. Hic Homerus ut ibi traditur: fuit Smyrneus & præfectus eiusdem regis paulo ante descensum Heraclidarū in pelopōnesum: anno. xx. Demophōtis regis Atheniēsiū: quā Pyrrhus in tēplo Apollinis fuit ab Oreste interemptus. Hūc secutus est Homerus Chius: qui ut Chyēsiū memoria tradit: floruit arte medicinæ anno. xix. Melāthis regis Atheniēsiū. Alius fuit Homerus patria Cumæus: qui ut ipsi Cumæi prohibēt: enituit magica magis quā litteratura: anno. xxiiii. Cordri regis Atheniensium. Quartū: ciuem suum prædiuitē Salaminenses Cyprii efferunt: arte institoria inclytum: anno octauo Agasti Atheniēsis. Biēnio post emerfit Homerus Colophonius: quē illorū annales migratione Ionica prædicant effluxisse: arte pictoria simul & sculptili. Sextus fuit Atheniēsis: qui ut ipsi scribūt: illustris reuocatiōe abolitæ legum & nouarū latione floruit sub Archyppeo. Septimū Argiui habent: Musicæ atq; geometricæ disciplinæ præceptis admirabilem: anno decimosextimo: Diogeneti Atheniensis.

Ultimū hūc Homerū ætas nostra cernit: qui olympiade. xxiii. & a Troiæ excidio anno quingentesimo: patria Meon Olympico certamine uictor: iudicio totius græciæ

ARCHILOCVS

eximius poetaꝝ est habitus: & ei soli ius tributū emēdādi
 characteres & nomina & linguā Græcam: quæ ut ferunt
 Cadmus Samothrax fere Barbara & plena ruditatis attu-
 lit: sub excidiū Troianum: cum reuersus esset a fuga quā
 inierat ob certamen quod illi prisca uxor intulerat ppter
 nuptias supinductæ Armonia. Sunt ergo nūc caracte-
 res ab Homero forma elegantiore. Nam primi barbariē
 quandā uetustam & nō phenicā ferebant: quia nihil phe-
 nicum habēt ut cernimus: sed Galatharum & Meonū fi-
 guras retinent. Idem Homerus reformauit characteres &
 grāmaticæ præcepta primus dedit: cum antea quisq; ser-
 mone scriberet: simul & loqueret̃ uernaculo: Quæ pro-
 fecto etiā Italia quæ & magna græcia suscepit. Haftenus
 de temporibus. Finis.

Metasthenes Persa de iudicio tporꝝ & Annaliū Persarꝝ.

Vi de tpiibꝝ scribere parāt: necesse est
 illos nō solo auditu & op̃ione chrono-
 graphiā scribere: ne cū p op̃iones scri-
 būt uti Græci: cū ipsis pariter & se &
 alios decipiāt: & p omnē uitā aberrēt.
 Verꝝ absq; ullo errore fiet: si solos an-
 nales duarꝝ monarchiarꝝ assecuti: cæteros oēs ut fabulato-
 res reiecerimus. In his enim tā liqde atq; uere digesta sunt
 tempora: reges & noīa q̃ apud eos splendidissime regna-
 tum est. Neq; tamē omnes recipiēdi sunt qui de his regi-
 bus scribunt: sed solum sacerdotes illius regni: penes quos
 est publica & pbata fides annaliū suorꝝ: q̃lis est Berosus.
 Nā is Chaldæus oē tēpus Assyriorꝝ digessit ex antiquorꝝ
 annalibus quē solū uel maxime unū Persæ nūc seqmur.

METASTHENES PERSA

Is ergo tradit ante Ninū ducentis & quadraginta no-
 uem annis regnatum fuisse sub tribus diis regibus: quorū
 qui primus uniuerso imperauit orbi fuit Ogyges: qui præ
 fuit inundationi terrarum. Inde Saturnus fundata Babil-
 lonia regnauit annis sex & quinquaginta: Belus Iuppiter
 eius filius duobus & sexaginta. Nynus eius filius qui pri-
 mus monarchiam cepit: annis quinquaginta duobus. Se-
 miramis: quadraginta duobus. Zameis: annis triginta/
 octo. Arius: triginta. Aralius: quadraginta. Xerxes Baleus
 triginta. Armatrites: triginta octo. Belochus priscus: quin-
 q; & triginta. Baleus iunior: duo & quinquaginta. Altadas
 duo & triginta. Mamitus: triginta. Mancaleus triginta.
 Spherus: uiginti. Mamelus triginta. Sparethus quadra-
 ginta. Ascatales: quadraginta. Amyntes: quinq; & qua-
 draginta. Belochus iunior: quinq; & uiginti. Bel le pares
 triginta. Lamprides triginta duo. Solares: uiginti. Lam-
 pares: triginta. Pannias: quinq; & quadraginta. Solarmus:
 decem & nouem. Mytreus uiginti septem. Tautanius: tri-
 gintaduo. Teuteus: quadraginta. Tyneus triginta. Dercy-
 lus quadraginta. Eupales: triginta octo. Laosthenes: qua-
 draginta quinq;. Pyrithydias: triginta: Ofrateus uiginti.
 Ofraganeus: quinquaginta. Ascrazapes: quadraginta & duo
 Tonosconcoleros. xv. Hūc Græci Sardanapallū uocāt.
 Hucusq; Berosus. Nos autē illum imitati: nullo alio au-
 ctore usi sumus: q̄ publica Susiana bibliotheca: in qua an-
 nales Persarum ferunt fuisse Belochum tertium: Sardana-
 palli clandestinū hostem: qui eius militiæ præfectus erat.
 Is cum Arbace tum Medorū principe partitus est mo-
 narchiā ea lege: ut Belochus Babylloniā Arbaces Medeā

METASTHENES PERSA

atq; persas regeret. Itaq; interfecto & ex seipso flammis in
 iecto Sardanapallo: Monarchia bipartita fuit. Apud Me
 dos in ea: hii regnauerunt annis quatuor & trecentis. Ar
 baces uiginti octo Mandanes: quinquaginta Sofarmot:
 xxx. Arti Carmin: quinquaginta. Arbianes: duo & .xx. Ar
 ceus. xl. Artines: uiginti duo. Astybarus cū Apāda filio:
 uiginti. Apanda solus triginta. Hoc Cyrus & Darius de
 uicto: regnauerūt annis triginta sex. Nam ante reunitam
 monarchiā: regnauerūt in Perside annis sex. Inde aliis sex
 Persico regno resignato Cambyli filio: sexennale bellum
 Tamyri regine Scytharū intulerūt. Sexto anno a Babillo
 nis euocati atq; Balt Assare interfecto: reunitam monar
 chiam in Persas transtulerunt.

Totidē annis in bipartita monarchia regnatū est apud
 Babyllonios. Primus Phul Belochus: ānis. xlviii. Phul Af
 sar. xxv. Salman Assar: decē & septē. Sennacherib: septē.
 Assar Adon: decē Merodach duo & quinquaginta. Ben Me
 rodach: uiginti uno. Nabugdonosor primus: trigintaquin
 que. Nabugdonosor magnus quinque & quadraginta: Ami
 linus Euilmerodach: triginta. Filius huius prim⁹ Reg Af
 sar: tribus Secūdus Lab Assar Dach: sex Tertius Balt Af
 sar: quinque. Balt Assare interfecto: regnauerunt simul Cy
 rus & Darius annis duobus inde solus Cyrus duobus &
 uiginti. Filius Darii priscus Artaxerles Assuerus: annis
 uiginti: ultione interea sumpta de factiōe Tamarica: quæ
 per dolum patrum tradiderat Tamyra. Huius duo filii:
 Cyrus Arthabanes & Darius Longimannus: septem mē
 sibus pro imperio dimicarunt: & septimo mense Longi
 manno uictoria cessit: regnauitq; annis septem & trigin

PHILON

ta. Eius filius Darius Nothos, annis decem & nouem. Magnus Artaxerxes Darius Meneon: annis quinquaginta quinque. Artaxerxes Ochus: sex & uiginti. Nostra ætate Arses annis quatuor. Darius ultimus sex. Magnus Alexander qui transtulit imperium in græcos: annis duodecim. Seleucus Nichanor qui nunc agit trigessimum annum: successit toti Asiæ ac Syriæ. Finit.

Philonis Breuiarium de Temporibus.

Ad Adam usque ad diluuium fluxerunt anni mille sexcenti quinquaginta sex. A diluuiio ad Abraham: duo & nonaginta supra ducetos. Ab Abraham ad Moysen: quinque & uiginti & quatrincēti. A Moysē ad exitum de Aegypto & inchoatum templum ligneum: anni octoginta. Ab eo: ad inchoatum lapideum anno quarto regni Salomōis: & executioni mandatum decretum David de successoribus regni: anni colliguntur octoginta & quatrincēti.

Philonis de Temporibus Liber Secundus.

Siquidē orta lite inter filios David quos ex Bersabee genuerat: quis regno præcederet: David edicto statuit a iunioribus inchoari: & ut alteri succederet: ubi posteritas naturalis deficeret. Itaque a Salomone minimo ceptū est: & a Natan illi natu proximior filio dicto Ahiasar & Mathat: & posteris eius Ahiasarim atque Mathatym: idest ut omnes dicerentur & essent fratres principis & donati tempore ad succedendum. Hinc usque ad Iosaphat & Ochoziam poste-

PHILON

ritas Natham semper dicta est Ahiasarim. Nam quos occidit Ioram posteros Natham: quos pater in tribu Iuda præter decretum honorauerat: filii Iosaphat fratres Ioram dicti sunt: Similiter infantes eorum quos Ioram liberos quidē: sed reditu uacuos in tribu Iuda reliquerat: dicti sūt fratres & filii Ochoziæ: cum tamen Ochozias unicus solus ex Ioram & Salomone superstes esset. Quo perēpto: omnem stirpem regiam Ahiasarim Athalia conata est delere: nisi prouidentia Iosabet sororis Ochoziæ ex Ahiasarim. saluatus fuisset minimus ex Ahiasarim infans Elyh qui & Eliakin. Nam synonyma sunt Syris & Aegyptiis Elyh: Eliakin: Ioakin. Cognominatus autem infans Elyh fuit Ioas primus ex domo David: & posteritate Natham: pro quo Myzmor a dextro & leuo choro decantatus fuit qui a septuaginta senioribus septuagesimus quartus positus est & sub Ioiada institutus: ne disperderet deus funditus domum David: ubi finierat proles Salomōis. Ab isto Ioas atq; deinceps in rememorationem: reges semper binomii & trinomii fuerūt. Nam iste primus dictus est Elyh: Ioas: Symeon. Item Her: Manasses: Ezechias: Iesus: & eiusmodi. Itaq; a quarto anno Salomonis usq; ad finem posteritatis eius & primum successorem Ahiasarim cognomine Ioas: supputantur anni octo & triginta supra centū. A Ioas uero usq; ad spontaneam transmigratiōē Ioakin anni sunt. cc. xci. connumeratis. x. annis quibus regnauit Amon captiuo patre Her qui & Manasses. Porro a transmigratiōe ad desolationem anni sunt undecim.

PHILON

Philonis de Temporibus Liber Secundus.

Ta desolatiōe ad carceres Ioakin: sunt
 anni. xx. & ab eius trāsmigratiōe. xxxi
 sex annis sequētibus tūc editus Miz/
 mor octogesimo septimus. In fine autē
 septimi anni: Euilmerodac: eductum
 Ioakin de carcere: in honore habuit:
 eūq; populus Heri cognominauit: q; lucerna David quæ
 timebat extincta illuxerit. & Mizmor octogimus octa/
 uus editus est ad gratiarū actionē atq; cōseruationē gentis
 & celerem missionē Messia. mox liberato Heri datus est
 a deo filius Mesezebeel cognomento Salathiel: qui anno
 decimo septimo ante solutionē captiuitatis Barachia qui
 anno. xvii. soluta captiuitate Dux populi fuit: & ab eo du/
 catu dictus Zorobabel. anno a trāsmigratione octogesi/
 moprimo & a desolatiōe septuagesimo. Præfuerūt autē po/
 pulo duces ex domo David & sacerdotes ex Leui seorsum
 usq; ad tēpora Asmonai: Et de his septuaginta seniores: sic
 inscriptis reliquerūt. Iesus filius Iosedech magnus pōtifex
 cū Barachia Zorobabele filio Mesezebelis filii Neri ipse
 est Ioakin anno primo Cyri uenit Ierosolimā: qui secūdo
 anno dū iacerent fundamēta pphetantibus Agai & Za/
 charia: ob mortē Darii Idaspis in peditū est opus: nec adi/
 ri potuit Cyrus qui bello Tamirico erat impeditus. Suc/
 cessit interfecto Cyro Assuerus: priscus Arthaxerses: qui
 bellū pabat cōtra Arthaxat: factionis Tamiricæ fautorē:
 qui & ad defectionē cōpulerat Assyrios: Medosq; ac Per/
 sas: & Assuerus intra Babylloniā sese continebat ad eū Ie/
 sus pontifex: quia duces Syriæ cōtra hebræos scripserant:

PHILON¹⁹

se contulit: relicto in pōtificatu anno. xii. Assueri filio suo Ioakin qui & Elyh. Ergo quia eo anno erat Assuerus occupatus bello: non est auditus Iesus. Victor cum sequēte anno missum a se Holofernem a Iudæis truncatum audisset edicto publico uetuit templum erigi. Successerunt duo filii eius: qui de imperio contendentes: Dario Longimanno qui uotum relaxandi edictum patris emiserat: septimo mēse uictoria cessit. Anno eius primo reuersus Iesus: hortantibus iisdem prophetis ædificare templum ānixus est. Gessit ergo Iesus pontificatum primum usq; ad .xii. annum Assueri prisci: annis sex & triginta. Ioakin filius in eius absentia: annis octo: Is & Iudit gesta conscripsit: & anniuersariam liberationis memoriam: quotannis agendam instituit. Idem Iesus reuersus prosecutus est pontificatum annis uiginti: usq; ad uigesimum annum Longimanni: natus annos triginta & centum. Ei successit Ioakin: item secundo pontifex: annis. xlviii. usq; ad. xii. annū magni Artaxerxis Assueri: qui gesta Hester scripsit: & memoriā phurim instituit: hortante illum per litteras Mardocheo: qui decem & octo annis ætatem Isaach superauit. Tertius pōtifex successit Eliasib: annis uno & uiginti: usq; ad. xxxiii. magni Artaxerxis. Hic primus posuit Ierosolimis portam gregis. Quartus pontifex Ioadas gessit pontificatum annis. xxiiii. & totidem Ioatham usq; ad finem Ochī Artaxerxis Vltimus sub Persis fuit sextus pontifex Iaddua annis decem. Principes uero ex domo Nathan. Primus Symeon qui & Ioas. Rursus leui qui & Amasias. Item Iesus qui & Ezechias. Her quoq; qui & Manasses. Hii ante captiuitatem. Porro in captiuitatis solutione Zorobabel pri

d

PHILON

mus præfuit annis octo & quinquaginta. Resa Mysciol/
lam: sex & sexaginta. Ioāna Ben Resa: tribus & quinquaginta.
Iudas primus cognomine Hyrcanus quatuordecim. Ab Alexādro uero ad Asmonaym pontifices usq; ad
Iudam: Onias priscus annis uigintiseptē. Symon priscus
.xiii. Eleazarus Antiochi theos inimicus uiginti. Manaf/
ses Seleuco Gallinico amicus uigintiseptē. Symon iustus
honoratus a magno Antiocho uiginti octo. Onias huius
filius a Seleuco spoliatus templo: trigintanouē. Hūc se/
quitur Iudas Asmonai. Duces uero ex domo David usq;
ad dictum Iudam fuere: Iosephus primus: annis septem.
Abner Semei. xi. Elyh Matathias. xii. Asar Maath. ix.
Nagid Artaxat decem. Agai Helly: octo. Maslot Nau: septē.
Amos Scyrach quatuordecim. Matathias Siloa: de
cem. Iosephus iunior Arses: honoratus a Ptolemæo. lx. Ia
neus secundus Hircanus præfuit annis sex & decem.

Ox secuti Asmonai simul cū pontificatu etiam
m ducatū a domo David surripuerūt: unde orta ini
micitia & similtas. Iudas Asmonai correptis ar/
mis contra Antiochum illustrē & filium eius Eupatorem
atq; Demetriū: præfuit annis quinque. Ionathas eius frater:
decem & nouem. Symon ab Antiocho Sidete immuni/
tate donatus: præfuit annis octo. Ioānes Hircanus priscus
ex Asmonaim: annis. xxvi. Aristobolus uno. Iāneus Ale/
xander. xxvii. Eius uxor Alexandra nouē. Vltimus Hir/
canus: triginta quatuor: qui captus a Parthis relicta uxo/
re ac filia & eius fratre Aristobolo: mox Herodes iubente
Senatu Romano inuitis Hebræis regnū tyrannicū iniit:
sumpta sibi uxore filia Hyrcani capti a Parthis & decla/

85

PHILON

rato filio eiusdem Hyrcani Aristobolo pontifice: ut Iu-
 daeorum animos ad se inclinaret. Subtulit autem ex filia
 Hyrcani sibi uxore filios duos. Sed cum anno uigesimo
 sexto tyrānici regni sui Herodes reuersum socerum Hyr-
 canum aduerteret: more prisco regis salutari ab hebræis.
 Illum sibi socerum socrūq; atq; filiam sibi uxorē: & duos
 ex ea susceptos liberos: & Aristobolum interemit: bien-
 niōq; post Hebræos multis calamitatibus afflixit. Anno
 uero trigesimo principatus sui tyrānici: Zanedrim ex do-
 mo David deleuit: & Annaleū quendam atq; Zanedrim
 ex Profelitis suffecit qui nimium in lege uidebantur cru-
 diti. Tum & Salome sororem suam & uirum eius de tri-
 bu Iuda: Itemq; proprium filium quē ex uxore eiusdem
 tribus susceperat interfecit q; diceretur iam in lege pmis-
 sus Christus natus. Fessi tādē Hebræi: ultro sibi ac eius
 posteris regnum obtulerunt: iurantes in fide ipsius ac po-
 sterorū sese permansuros. Regnauit hic primus Herodes
 Ascalonita tyrānico principatu: annis triginta uno: & le-
 gitimo sex. Et filius eius Archelaus annis nouē. Herodes
 aut Tetrarcha annis uiginti quatuor: cuius uigesimo pri-
 mo anno legatus a nostris Iudæis ab Alexandria missus
 adolescens erā. Sequutus est hunc Agrippa priscus: annis
 septē. Agrippa iunior annis septem & uiginti. & Agrip-
 pinus qui & Agrippa ultimus annis triginta: usq; ad hūc
 ultimū annum ætatis meæ decrepitæ.

Xplicit Breuiarium temporū Phylonis eruditis-
 simi historici Hebræi: qui asserit in historiis suis
 omnia tēpora quadrasse ad ueros annales quatuor
 monarchiarū: qui soli & emēdatissimi habentur: quos soli

XENOPHON

uel maxime primi: retulerūt ex Chaldaeis Berofus pro monarchia Assyriorū: & Metasthenes Persa historicus ī annaliū īdiciis: pari forma ait ex græcis eos solos se psequutū: qui annales Græcorū sequuti sunt septuaginta seniores interpretēs usq; ad Ptolemæū & Asmonaim: inde Romanos qui tēpora sua diligentissime cōseruauerunt.

Xenophon de Aequiuocis.

Atūni dicunt familiæ nobiliū regum qui urbes condiderūt senissimi. Primogeniti eorū Ioues & Iunones: Hercules uero nepotes eorū fortissimi. Patres Saturnorū Celi: uxores Rheæ & Celorū Vestæ. Quot ergo Saturni: tot Celi: Vestæ: Rheæ: Iunones: Ioues: Hercules. Idem quoq; qui unis populis est Hercules: alteris est Iuppiter. Nā Nynus qui Chaldaeis extitit Hercules: fuit Assyriis Iuppiter: qbus oppidulū paternū: tetrapolim & caput impii statuit. Vnde ipsum Nynū idest Iouē cognominauerūt: qui p proprio nomine Assyrius dicebat a quo Assyrii dicti: & a cognomine urbs Nynus dicta.

De Secundo Aequiuoco Phoroneus.

Horonei plures: sed ī pretio habiti duo. Antiquissimus claruit primo āno Nyni: in parte Hellinica quæ post Græcia dicebat. Iunior scds rex Argiūorū filius Inachi: inter quē & priscū fuere decē ætates & amplius.

De Aequiuocis Temporum.

Etas apud diuersos diuersa metitur spatia: quia apud Aegyptios spatium triginta annorū perficit: & apud Græcos quartā centenarii partē idest annos quinq; ac uiginti cōtinet. Annus etiā diuersus est. Et enim ipsi Aegyptii utunt anno qnq; menstruo: saepe bi-

XENOPHON

mestri: nō raro trimestri: sæpe quatrimestri: nōnunq̄ sola-
 ri: quæ uarietas etiam ex nris qui ab eis litteras habuerūt.
 sapientes coegit aberrare. Iberis annus q̄trimestris ut plu-
 rimū est: rarissime solaris. Ecōtra Chaldæi cū in antiqui-
 tate disciplinaꝝ suarū utantur menstruo: in cæteris semper
 solarē se intelligere fatent̄. Et hoc pacto semp: quo Semy-
 ramis in columna Nyno ita excidit. Mihi pater Iuppiter
 Belus: auus Saturnus Babyllonicus. proauus cur Satur-
 nus æthiops. Abauus Saturnus Aegyptius. Attauus Ce-
 lus phenix Ogyges. Ab Ogyge ad meū auum sol orbem
 suū circūlustrauit semel ac tricēties & centies. Ab auo ad
 patrē: sexies & quinquageties. A patre ad me bis & sexa-
 gies. Columnā: templū: statuam Ioui Belo socero & ma-
 tri Rheæ. In hoc Olympo Semyramis dicaui.

De quatuor aliis Aequiuocis.

o Lympus plura significat. Nā oīs mons regionis
 altior: Olympus a Græcis dicit̄. Vnde & plures
 Olympi: dicti q̄si toti lympidi. A Barbaris uero
 omne spatiū circulare ultimū: lympus dictus est: & cū in
 teriori areas Olympus: a quo astrolabiū Olympus: & sa-
 crum pomeriū Olympus est. Homerī plures fuere: quorū
 qui eximius poetarū extitit: ultimus omniū: postq; Thalē
 Milesiū inuenit̄. Nyni plures fuere. Primus omniū Assy-
 rius: quē ab ampliato oppido patris uocauerūt Nynum
 idest Iouē lingua Assyrica. Huius fili⁹ Zameis etiā Ny-
 nus paterno cognomine appellatus fuit. Ogyges plures
 fuere. Primus supradictus attauus Nyni: quem Babylloni
 ni Gallū cognomināt q; in inūdatione etiā superstes alios
 eripuerit & genuerit. Hinc Sage apud quos nauigio sal-

XENOPHON

uatus est & ereptus: ratem uocāt Gallerim q̄ undis saluet.
Verū Græca lingua Gallus candidū & lacteū significat:
Phryga exsertum testiba: Latina gallinæ maritū & Celtas
qui sunt Galathæ ueteres: a rege Galanthe filio Herculis
a quibus Galathæ in Asia: & Gallo græci in Europa. Fuit
autem priscus Ogyges in prima inundatione terrarum.
Alter uero Atticus in tertia.

I Nundationes plures fuere. Prima nouimēstris in
undatio terrarum: sub prisco Ogyge. Secunda
Nyliaca menstrua sub ægyptiis: Hercule ac Pro
metheo. Bimestris autem sub Ogyge Actico in Achaia.
Trimēstris: Thessalica sub Deucalione. Par pharōica: sub
Protheo ægyptio in raptu Helenæ. Ab inundatione terra
rum ad ortum Deucalionis secundo anno Spheri: septin
centi supputantur anni. septincenti: qui natus annos duos
& octoginta Thessaliam ubi primum in Hellina regna
uit Phoroneus: uidit inundatam.

P Rothei fuerunt plures. Primus saga in Caspiis:
Alter ægyptius: sub quo diluuium Pharonicum
Erat enim sacerdos Prothei magni Phenicis: cui
consensu totius orbis: templa: statua & aræ dicatae sunt in
Europa Asia & Aegypto.

C Admi fuere plures. Primus frater phenicis paulo
post conditionem Troiæ: qui ambo apud Sydo
na regnauerunt. A Phenice quidem tota regio no
men accepit quæ est a Sydone ad Iamineum portū. Asca
lonis urbis Semiramildis: uicinum monti tetrapolis atq̄
gymnasilii ueteris phenicum: cum omnis ante Assyria dice
retur. Paulo post fuit alius Cadmus Argiuis qui post exi

SEMPRONIVS

lium a Phenicia reuersus in Boetias Thebas condidit. Tertium qui in eadem urbe tyrannidem assumpserat: propulsaerunt Linus & Zetus. Quartus cum Sparthis bellū gessit. Quintus paulo ante ruinas Troiæ Armonia Samothraca inclytus: qui a prisca uxore ob Armoniam certamen passus: rediens a phenicia detulit in Græciam primus sexdecim numero litteras rudes non phenicas: sed Galatharum & Meonum persimiles characteribus. Residuas retulerunt paulo post Palamedes & Simonides medicus. Fuit & ultimus: qui scribere docuit oratione soluta: cum ante litteras aduectas atq; post uernaculo solum carmine uterentur.

.C. Sempronius de Diuisione Italiæ: & Origine urbis Romæ.

Vniuersa Italia a iugis Alpium oritur & in Leucopetram: fretūmq; Siculū terminatur. Cingitur supero & infero mari: & secatur Apēnino: qui a iugis Alpium ortus per mediam Italiam a Lyguribus ad Anconam porrectus inde paulatim usq; Venusiam reflexus: ibi ex transuerso diuidit Italiam: ex altera parte Brundusium: altera Veliā attingens circum sinum Tarentinū: quo Ausones primū inde Aborigines græci post Enotrium Arcadem tenuere: a quibus magna græcia nuncupatur: in qua sunt Enotrii Calabres: Salentini: magna græcia atq; Brutii. Porro antiquitus Italia in medium apeninum: & in cisapeninum: ad inferum mare: & in transapeninum ad superum pelagus: & in alpes a Netiiis ad Lygures diuidebatur.

Diuisio Alpium.

Alpes ipsi tribus partitiōibus secantur. Prima Lygurum q̄ ab eis oriantur. A Nycea ad p̄eninū sequens ab eo ad Ocrum montem. P̄cenus dictus a transitu Hannibalis. Tertia Taurisana usq; in Histriam. Omnibus alpinis exceptis Lyguribus notissima origo Etrusca est: præcipue Rhetiis.

De Apenino

Apeninus diuiditur in Lygures montanos: Apuanos: Umbros: Sabinos: Sabellos Etruscos. Lygures dicti sunt a Lygure Phetontis filio qui omnium primus: multis sæculis ante græcos ex Actica colonias in Italiam transportauit: adiecitq; atq; miscuit antiquissimis Italiæ populis: ab Ostiis thyberinis usq; Niceam. Hinc ueteres omnem maritimam dixerunt Lyguriã. Itaq; pars Apenini a Nicea ad fontes Macræ Lygures montanos alit: quibus origo est a Genio & Lygure. A fontibus uero Macræ ad fontes thyberis Apeninum colunt Lygures Apuani: Etruscis orti: cognomine ueteribus gallis: ut M. Antonius prodit. Portionem uero Apenini a fontibus thyberis ad Nar: inhabitant Umbri: prima ueterum Gallorum proles: ut Augustus scribit. Ab amne uero Nare usq; ad fontes Silaris: montes tenent Sabini: quibus Saga est origo. Nam Sangni gētilis Sabi fuit. Hii paulo ante ruina Troiæ disciplinas Etruscas didicere: & ius diuinū & humanum a Megale Turreno perceperunt. Rursum a fontibus Silaris ad fontes Volturreni & Sarni Sabelli proles Sabinorum incolunt: quos Romani Samnites: Græci uero Saunites uocant. Portionem uero Apenini a fontibus Sarni usq; ad magnam Græciam Thusci tenuerunt:

SEMPRONIVS.

& residuā Græci. Haftenus de diuisione Apennini & Alpiū: & origine habitantium in eo.

De diuisione planæ Italiæ.

Isapeninā Italiā flumina diuidunt: & icidē transapeninā, Padus amnis: Galliam Cisalpinam primo discreuit. Cisapadanā omnē: missis coloniis tenuere Thusci. Doria Thuscorū prima familia incoluit principio ab asca colonia usq; Parmā: a qua & fluius Doria: & regio prius Doria nūc Emilia. a Parma itē ad Bononiā Bianora a duce: nunc Aurelia. Flaminia itē a Bononia ad Rubiconē amnē: antea Felsina a prícipe Etruriæ: missis coloniis Lamonibus a Rubicone ad Anconā: Senonū Gallia Togata dicit: ab his qui duce Arunte primi in Italiā transcenderunt Alpes: a quibus sensim pulsī Etrusci: a Cispadana & transpadana regione: quæ nunc Galliā nomen habet. Et quidē oēm transpadanā regionē Thuscorū prolē fuisse inter omnes auctores conuenit: manentq; uestigia urbs Mantua: Lacus Etrusca origine dictus Larius q; a patricibus Volturrenis oīa ea loca principio possessa fuerunt usq; Veronā. Hinc circa Lariū lacū a principibus dicta uallis Volturrena & Verona: a uera Thuscorū familia: & ab Atria eorundē colonia: fluius Veronæ argumenta seruanti. Nā usq; Atrianum fluiū qui limes ē Volturrenorū & Venetiarū: tenuere Etrusci: & Venetias principio quidem Phetontei: postea Troiani eiusdē mixti coluerunt Hæc de transapenina Italia & apenino monte: inter auctores conueniunt.

De Transalpina Italia

Isapenina uero ad inferū mare: ueteres ita partiti

e

SEMPRONIVS

sunt per amnes. A Nicea enim ad Macram tenent Lygures mōtani: origine phaetontei. A Macra item ad Arnum & portum Lygurnum: incolunt Etrusci: cognomine Lygures Apuani: quos sequuntur Lygures Etrusci Populonii: a Lygurno portu ad caput Etruriæ: a quo ad Thyberim sunt Etrusci Lygures Turrheni in quibus sunt campi compluti lapidum: clari pugna Herculis: adhuc Lamones dicti: ab ipsius Herculis filio Lamone. Pari forma ab ultima Italia in Thyberim Romamq; percurrendo: a Velia ad Silarum fluvium Lucani a Samnitū duce Lucio orti: tenent. Ab eo ad Sarnum amnem: Picentini habent. A Sarno uero ad Volturnum fluvium incoluerunt Cumani quos ab agro nullis uiribus Etrusci quāuis toti Italiæ impitarent potuerunt dimouere: aut in potestatem redigere. A Vulturno amne ad Silarim: Etruscorum uetustissimus ager fuit: in quo prius Oscam dictam: postea Capuam condiderunt.

Lyri autem usq; Thyberim Saturnus cum pri-
a scis Aboriginibus fuit origo: ab Umbris & Camesenis editis: ubi est mons Capitulinus: aureo sæculo a Saturno habitatus: ubi & nunc aurea Roma terrarum caput. Quam ob rem parum considerate quidam scribunt: Romam postremis ac nouis sæculis a Romulo conditam: & appellatam atq; ceptam: cum nullum ex his tribus uerum apud maiores inueniatur memoratū: sed sint ab eis contraria prodita. Non enim Roma a Romulo nomen habet: quippe quia geminis non Remus & Romulus nomina posuit Faustus Etruscus & regius pastor: sed Rumulum & Rumem illos ab

37

SEMPRONIVS

euentu appellauit: quæ sunt nomina Etrusca. Alioquin
 Romæ nomen & nominis origo uulgata esset atq; ma-
 nifesta: quæ occulta esse saluberrima religio sanxit: ne si
 origo nominis Romæ claresceret: eius deus in cuius tu-
 tela Roma est: & a quo deriuationem habet: gentibus pa-
 teret & euocaretur ut cæteri. Quam ob rem & Ange-
 rona silentii dea ante Iani festos dies colitur præ foribus:
 ut ne cui liceat illud palam efferre: quod ad salutem rei
 publicæ ueteres ore obsignato intra pectoris arcana uo-
 luerunt contineri: cuius uiolatæ religionis pœnas primus
 luit Soranus. Non igitur a Romulo Roma: sed econtra
 ab ipsa potius Roma cuius adeo est occulta deriuatio:
 Romulus nomen habuit: quæ ante ipsum Romulum ce-
 pta legitur coli annis paulominus octincentis ab Italo in
 Auentina Capena: & filia eius Roma in Palatino colle:
 & ante hos plus q̄ trecentis annis aureo sæculo: a Saturno
 ubi nunc Saturni ædes ad radices Capitolini collis. At
 Romulus solum ex oppidulo Roma in Palatino colle
 quadratam & regiam reddidit: cuius quatuor portiones
 erant. Roma Vellia: Germallia ubi ficus Ruminalis
 & ædes Rumuli: a dei occulta deriuatione postmodum
 Romuli. Condidit autem eam: accitis amicis uatibus
 Etruscis: qui fossa ubi caput Erti tauri est pomerioq; ad
 prudentis uatis auspiciu sacratis: circum Palatinum
 collem sacro aratro cingi iussit. XI. Kalendas Maias
 hora inter secundam & tertiam: Sole in Tauro: Luna in
 Libra: Saturno: Venere: Marte: Mercurio in Scor-
 pione: & Ioue in Piscibus: ut tradit Lucius Carrutius
 mathematicorum peritissimus. Sunt qui tradant illam

SEMPRONIVS.

conditam. xii. Olympiade. Placet aliis octaua. Septima quibusdam. Sexta completa nonnullis præualet omnibus his Eratosthenis inuicta regula ut aiunt. Sed cum Pomponius Acticus coram senatu atq; doctissimis uiris conferret: Græcorum certissima tempora compertum est: q; ab Aenea & Troia excisa per tempora regum latinorū usq; ad Romulū regem iam creatum: fluxerunt anni circiter triginta & quatuorcenti. Quare haud dubie cōdita est Roma Olympiade septima aut eius anno secūdo. Cōdita autem fuit primum in monte Palatino. Inde Sabinis & Thuscis in federa coeuntibus: incoluerunt Sabini quidem Capitoliū & Quirinalem in quo Numa postea habitauit. Romulus & Rumnenses Exquilinum: Palatinū & Celium: Thusci Luceres Viminalem & subsidentē cōuallem usq; ad ædem Saturni: & radices Capitoli. Rummo fratri Auētinus ætate Romuli mansit. Hæc sunt uere tam priscae Italiae q̄ urbis Romæ antiquitates & origines: quibus quoniā plures Græci postremis temporibus in Italiam cōmigrantes commixti fuerunt: ob id a se principio emanasse Italiā Græcia falso existimauit Græca tum leuitas tum fabulositas. Quis enim ex antiquissimis non scribit a Iano Ianiculum: & Etruscos ueteres Gallos conditos: Et tamen plures Græcorum tradunt a Tutrhenō Lydo qui fuit nuper & heri positos. Quin etiam & Turrhenam Thuscorum regiam non puduit eos Romam asserere. Tanta uidelicet imprudentia cū meorum iactantia est: ut omnium gentium & imperiorum atq; urbium præclarissimarum se conditores esse apertis sæpe mendaciis conscribant.

75

FABIVS PICTOR

Q. Fabii Pictoris de aureo sæculo: & de origine ur-
bis Romæ. Liber Primus.

Talia imperium penes duos populos
 principes extitit. Posterius Romani prin-
 cipio Tusci sub Iano ceperunt in au-
 reo sæculo. Aurea ætas primo ortu ge-
 neris humani fuit sic dicta: quæ postero-
 ribus sæculis cõparata: æque atque aurum
 inter metalla effluxit. Eam cepisse sub Ogyge ante Ninũ
 annis circiter ducentis & quinquaginta: Xenophon atque ma-
 iores prodiderunt. Is Ianus sub initium aurei sæculi leuam
 latus Thyberis Etruria tenuit. Cameles uero ac Saturnus
 circa finem eiusdem ætatis dextram incoluerunt: ea ætate nul-
 la erat monarchia: quia mortalibus pectoribus nõdum hæ-
 ferat ulla regnandi cupiditas. Principes quia iusti erant: &
 religionibus dediti: iure habiti dii & dicti. Non enim ar-
 bitria illorum ab equo uel populus a iure innato: discede-
 bant. Nullo tunc uindice aut metu: sed sua sponte retine-
 bant fidem & rectum. Pudor ipse regebat populos & ius
 principes. Domus illis non extructæ uel ornatae luxuriæque
 insignes erant & splendidae: sed uel criptæ aut uiminum tu-
 guria & caua arborum ligna erant. Victum sponte nascenti-
 a præbebant: aut in die uictus quærebatur uenatu. Vi-
 num & far primus illis docuit Ianus ad sacrificia & reli-
 gionem magis quam ad esum & potum. Primus enim aras & po-
 meria & sacra docuit: & ob id illi in omni sacrificio ppe-
 tua præfatio præmittitur: farque illi ac uinum primo præli-
 batur. Vxor illi fuit Vesta quæ prima sacrorum regina sem-
 piternum sacrificio ignem uirginibus credidit. Bella tunc

FABIVS PICTOR

non ignota modo: sed ne cogitata in mentem uenerant.
 Ad pudorem & sanctimoniam domorum: primus ualuas
 seras & clauas excogitauit & iuenit: & ab eo dictæ Ianuæ
 Olympo regio Etruriæ fanoq; sacro: duodenis coloniis
 totidem pomeria arasq; sacrauit: & ad continendum recē
 tes tum colonias in officio aureo: uirgas fascesq; singulis
 singulas dedit. Vnde ipse in manu uirgam & clauem: sub
 q; pedibus bis senas aras habet. Circa finem aurei sæculi
 primus omnium Nynus rex Assyriorum hos aureos mo/
 res noua regnandi cupiditate mutauit: & primus limites
 transgressus: bella finitimis mouit: & totius Asiæ populos
 perdomuit: sub quo Cameles præfectus fuit Aboriginib;.
 Et paulo post frementibus undiq; contra se armis: toto pri
 us pererrato orbe Saturnus ad Ianum se contulit. Eum
 comi hospitio Ianus receptum: Latio & Aboriginibus
 præfecit Et more: quanuis tūc finientis aurei sæculi: intra
 fines suos: sese quisq; continuit: Ianus in Etruria & Satur
 nus in Latio: thyberimq; fines imperii esse instituit. Intra
 enim suam cuiq; patriam tunc de more regnum finieba/
 tur. Limes igitur erat inter eos thyberis: aræ uero limitum
 erant Ianiculum & Saturnia Capitolina. Etruriam a Iani
 culo Ianus: Latium a Saturno Saturnus cognominauit.
 Ad radices enim Capitolii Saturnus condiderat: uti Ia
 nus Ianiculum. Hæc igitur fuit prima Romæ origo ad ra
 dices Capitolii: ubi tunc pascua bobus erat.

Facies tūc agri huius instar arcus erat: cuius corda es/
 set alueus Thyberis. Cornua ad solis quidem ortum rupes
 Auentina & ad occasum capitolina: media palatina. Eadē
 palatina rupes thyberim a fronte prospicit: a sinistris Ce/

27.

FABIVS PICTOR

lio: a dextris Exquilino iungitur. Auentinus item a fronte Thyberim & Capenam tenet: ad dexteram Celiolo ac Viminali hæret. Capitolium ante se Thyberim & portam Carmentalem cernit: hæret illi Quirinalis. Has rupes antiqui septem colles & septem montes appellauerunt. Area huius arcus est quicquid campi iacet inter Auentinum & Capitolium: & a palatio ad Thyberim. Lybissus antea inde Argeus: post uicus Thuscus dicitur. Paludes plures eo passim Thyberina inundatio efficiebat: quæ hanc aream non satis idoneam habitationi reddebât: anteq̃ factis Vertumno sacrificiis in alueum suũ thyberis uerteretur. Prima igitur origo Romæ fuit: collis Capitolinus: antea Saturnia dictus. sequens hunc Auentinus fuit habitatus ab Atlante Italo e Sicilia aduecto eo contra fratrem suũ Hesperum: in cuius tutela erat Etruriæ imperium adhuc Iano puero & imaturo ad munera regia & regni. Porro Italus dimicare a Iano & Etruscis prohibitus in Auentino cõsedit: ad cuius radices iuxta thyberim: ope atq; consilio Iani Capenam oppidulum condidit: & regionem eius permissa Italiam dixit. Mox Hespero fratre rebus humanis exempto: Italus in tutelam Ianum & Etruriam suscipiens omnem circa thyberim regionem extinctis ultro citroq; aliis cognominibus a se Italiam nuncupauit. Hæc est prisca Italia: cuius nomen sensim ab Alpium radicibus ad fretum Siculum ac ipsi Siciliae communicatum est. Denominare enim aut imponere gentibus & locis noua nomina: tantum regum ducumq; ius est. Suscepto igitur Italus Italiae imperio: tum filiam suam Romanam nomine: Siculis & Aboriginibus in Latio præfecit.

FABIVS PICTOR

Quæ relicta Capena mediū palatinum tenuit: & in uertice ubi hæret exquilion Romam oppidulum condidit quod Valentiam sonat. Post eius obitum ob paludes neglectum oppidum fuit usque ad aduentum Euandri qui cum oppido simul restituit nomen. Subsiciens septem collibus campus Argeus dictus est ab Argo Euandri hospite & comitibus Argiui Hercules qui ad Euandrum uenerunt: & in saturnia subsiderunt. Hinc extrema argileta dicuntur. Superior Argiletus dicitur in principio uici Thusci sub Celiolo inter circum maximum & Auentinum ubi letū Argi simul & sepulchrum est. Imus uero Argiletus est ubi Ianus quadrifrons: & Vertunus in fine uici Thusci ad radices Capitolii: in foro boario ubi saturniæ uestigia. Tres igitur colles primum coluere ante Romulum: medium quidem Roma filia Itali: extremos uero Saturnus & Italus.

.Q. Fabii Pictoris Liber Secundus

Enique Romulus potitus rerum Albanarū & usus maxima familiaritate regum Etruriæ: & rex primus ex regulis Italiæ creatus in Latio Romam oppidulum in regiā tetrapolim uertit: inque palatino colle fundauit. Ascito enim ex Etruria uate atque sacerdote: Olympum fecit: pomeriūque sacrauit: & aratro ab Olympo in uico thuscho per palatiū circumducens ab imo collis ad uerticem: quadratam urbem signauit. In uertice collis hærente Exquilion Romam oppidulum ampliauit: & e regione loco proximo Celio Veliam extruxit. Cæterum in decliuo ad ima uersus circum maximum Germalliam fundauit: ubi iussu Amulii fuerunt

FABIVS PICTOR

expositi. Hac enim antea labebatur thyberis. Ab ea autē
 uersus Exquilias forum Romanum ædificauit. Et ita ro/
 molus ex regulo prim⁹ rex a Thuscis declaratus ē. Quā
 rem per occasionem acceptam Mithridates rex Asiæ pro
 ignominia Romāis opposuit q̄ uernæ fuissent thuscorū.
 Quarto autem mense ab urbe condita perpetratū est au/
 dax facinus in raptu latinarum & sabinarum. Primi ex la/
 tinis bellum mouerunt in romulum Ceninenses: Antenna
 tes & Crustuemini. Romulus auxilio implorato a thuscis
 cum Celio rege Etruriæ. primum ex his triumphum retu/
 lit. Et ob id quartus urbis collis a thuscis habitari ceptus
 est: & Celius dictus. Subinde sabini bellum ingens orsi:
 coegerunt Romulum denuo a Lucumonibus socios mili/
 tes expetere. Galerito Lucumoni Arbeæ negocium datū
 est: magna Etruscorum exq; urbe salpinatum manu uenit
 Qui cum offendisset Capitolium: captum a Sabinis ipse
 proximum capitolio quirinalem pro Romulo muniuit.
 Verum cum Romulus audax sub capitolium sabinos ag/
 gressus: uulneratus fugeret illumq; ad portam Palatinam
 sequuti Sabini Romæ potituri uiderentur illico Galeri/
 tus e Quirinali delapsus: uiamq; retro in Capitolium pe/
 dem ferendi: adimens ubi nunc Ianus quadrifrons a ter/
 go Sabinos aggressus: unde fabula ei aculatae aquæ sul/
 phureæ est: in fugam uertit. Animaduersa re Romulus re
 integratis uiribus & ipse a fronte cedebat: adeo ut Meti⁹
 in paludem sese cum equo armatus iniiceret. Cædes ingēs
 fiebat. Et ne unus quidē euasisset: ni feminæ occurrissent.
 Fœdere ic̄to Romulus urbis agrum diuisit in partes tris:
 equis collibus. Sabinis & Tacio Capitolium & Quirinalis

BEROSVS

Romulo sequētes Exquilinus & Palatinus in quo Roma:
 Galerito & Luceribus Thuscis: Celius & Celiolus obuene-
 runt. Auētinū Romulus neminē passus est habitare. Nā
 fratri Remo illū sacrū esse uoluit. usq; Helernā. Cūq; cō-
 cessisset naturæ Celius & Galeritus rex Etruriæ successis-
 set: cōsensu tribuū: Celiolus & ab eo tota arcus Area septē
 collibus subiacens: Thuscis data: & sacrificio Iano Ver-
 tūno factō: egestisq; paludibus: habitabilis reddita: & ui-
 cus Thuscus dicta. Tribus igitur gentibus cōflata princi-
 pio urbs Roma habitataq; fuit nomia imposuit princeps
 Thuscus. Nā hii tūc Italiæ iminebant imperio: Tacientes
 a Tacio: Rumnenses a Rumulo uocauit. Hoc enim noie
 illū ab euentu nūcupauit lingua Etrusca ex Etruria oriū-
 da Larentia: & nupta prius uiro Thusco Faustulo: & inde
 Etrusco Carrutio. Suā uero tribū a se Lucerū dixit. Nam
 alia Trometinā est a loco Celii. Hæc origo urbis Romæ
 solū ueteris: septicollis cū arcus area habitatæ: nunc uero
 ab his collibus in alios colles & cōualles in imensum pro-
 lata. Cæteræ noia eiusdem ueteris Romæ hæc sunt. Noia
 colliū. Capitoliū Quirinalis. Exquilinus: Palatinus: Ce-
 lius: Celiolus: Rumurius qui & Auētinus. Porro in area:
 hæc noia sunt: Lybissus: Circus maximus: Foræ trāsitoriū.
 Argiletus superior. Argiletus imus. Via sacra. Senaculum.
 Cōcordia. Grecoctasis: Aedes Saturni: Vertūnus qui & Ia-
 nus quadrifrons. Foræ boariū. Vicus lōghus Vicus Arniē-
 sis Vicus stellatinus. Sabatinus Larthenianus q & Veiēs
 phaliscus: quorū cognoia a Thuscis sunt cōmigrātibus in
 ciuitatē Romanā. Itē Herculis ara ubi Olympus & ini-
 tiū sacri aratri iūctim a Germalia ad sacrā uiā: uñ & nois

ANTONINVS

origo. Forꝝ piscariũ: Porta Carmentalis: Aedes pudicitia: Rotũda Herculis. Forꝝ uenaliũ. Lacus Curtius: Suburra: Suburbanũ: Saturnia ubi nũc ædes eius: atq; Aerarium: Hæc ubi Roma uetus. In pte Romæ sunt Etruriæ loca. Antipolis: Ianiculũ: Vaticanũ. Et Thyberis: limes impiĩ Volturreni iter ueteres Ianũ & Saturnũ: q a p̄cipe illius urbe Volturrena p̄ syncopã dictus est Volturnus: & ob id Thuscus nõ latin⁹. Quod uero Vulturnũ sine syncopa & cõpositione primitiuũ est nomẽ: notat fluuiũ in Sãnio & oppidũ Romanũ in litore: a quo Vulturnus de⁹ Thyberinus i Latio sicut & Volturnus ut caput impiĩ i Etruria. Quã ob rẽ deũ thyberinũ suũ dicit esse Roma atq; Etruria eundẽ & Ianũ Vertũnũ & ab his dictũ Vadymõna.

Antonini Pii Itinerarium.

Diuus Augustus quãuis totum orbem recte diuiserit ubi ait: orbis totus diuiditur in partes tris: Europam: Aphricam & Asiã: quæ fere est dupla ad quãlibet duarũ: in descriptione tamen locorũ orbis: multa loca memoratu digna siluit: quæue in præcipuis itineribus oppida & urbes occurrant: quæ maxime tum militibus: tum peregrinantibus: tum historicis non parũ proficiunt neglexit. Ea nos suo nunc ordine percurrere instituimus.

Ab urbe in Gallias itur itineribus sex: maritimo litoreo: Aureliãno: cassiano: Thyberio: Flaminio. Maritimũ tenet Pheregenas: Castrum nouũ: Cellas: Herculem: Thelamonẽ: Caput Etruriæ: phaliscas: Traianum: Populonium: Vada: Lygurnũ: Ericis. Entelliam: Delphinũ: Ge

BEROSVS

nuam inter porfenā & pheritonē. Monachū. Nyceam.

2 Litoreū continet Alſium: Cere: pyrganū: Forum celle:
Grauiſcas: Coſas: Volaterras: Piſam: Lunā: & ipſum tran-
ſitum in Gallias Cariaram.

3 Aurelianū quod & claudianū: fertur per ipſam Aure/
liam. Thermas ſtygianas. Forum nouem pagorū Claudii:
Tarquinias. Saturniās Volcen. Tūniatem montē. Roſel/
las. Roſetum. Turſenam & tranſitum Apuam.

4 Caſſiano itinere itur per Politorū Arcenum: Minionē:
Forum Caſſii: Arūtes camillarios: Tudernū: Varentanū:
Vmbronē montē: Senam Coloniam: Phocenſes: Lucam:
& Caſeronianū tranſitum in Gallias.

5 Thyberinū quod & Cyminiū iter: fertur Gallera: Lar/
theniano ſiue Veiente: Roſulo: Sutrio Lacu Elbii: & iugis
Cyminiis: Fano Volturnæ: cuius claris geſtis inuidit Li/
uius. Saleūbrone Volturnæ: Larthe amni: Volſinis: Clu/
ſio ueteri olim Comerſolo: Cluſio nouo a quo nūc dictus
Cluſentinus tranſitus Hānibalidis: & Pheſule tranſitus.

6 Flaminiū habet caſtrū nouū Ocreā: & Ocriculū: Nar/
niam olim Nequinā: Tuder: Hiſpellū. Aut a caſtro nouo
Spoletum: Camerinū: Vrbinū: Piſaurum: Ariminum.

Beroſi Babylonici dignitate Chaldæi ad emendandos
Antiquitatum errores Liber Primus.

Nte aquarū cladem famoſam qua uni/
uerſus periit orbis: multa præterierūt
ſæcula: quæ a noſtris Chaldæis fideli/
ter fuerunt ſeruata:

Scribunt: illis tēporibus circa Ly/
banū fuiſſe Enos urbē maximā gy/

BEROSVS

gantū: qui uniuerso orbi dominabant: ab occasu solis ad ortum. Hii uastitate corporis ac robore cōfisi: inuentis armis omnes opprimebant: libidiniq; inseruientes: inuenerrunt papiliones & instrumenta musica & omnes delicias. Manducabant homines & pcurabāt aborsus: in eduliūq; præparabant: & cōmiscabantur matribus: filiabus: sororibus: masculis & brutis: & nihil erat sceleris quod nō admitterent: cōtemptores religionis & deorum.

Tum multi prædicabant & uaticinabantur: & lapidibus excidebant: de ea quæ uentura erat orbis perditione. sed enim illi assueti corridebant oīa: cælestiū illos ira atq; ultione perurgente pro impietate atq; sceleribus.

Vnus inter gygantes erat qui deorū ueneratior & prudentior cunctis reliquis exprobis erat in Syria. Huic nomen erat Noa cū tribus filiis: Samo: Iapeto Chem & uxoribus Tytea magna: Pādora: Noela & Noegla. Is timens quā ex astris futuram p̄spectabat cladem: anno septuagesimo octauo ante inundationē: nauim instar archæ cooperatā fabricari cepit. Anno. lxxviii. ab inchoata naui: ex improviso exundauit oceamus & omnia maria mediterranea. Fluminaq; ac fontes ab imo ebullientes inundauerūt supra omnes montes accedentibus: atq; impetuofissime & supra naturā e cælo copiosissimis hymbribus multis diebus corruentibus. Ita omne humanū genus aquis suffocatum: excepto Noa cum familia sua quæ nauī erepta est. Nam eleuata ab aquis in gordiei montis uertice quieuit: cuius adhuc dicitur aliqua pars esse: & homines ex illa bitumen tollere: quo maxime utuntur ad expiationem.

Ab hoc igitur anno salutis humanæ ab aquis primor/

BEROSVS

dio sumpto: nostri maiores innumeros scripserunt. Nos
 uero tediosum illorum sermonem abbreviaturi referemus
 origines & tempora: & reges eorum duntaxat regnorum
 quæ nunc magna habentur: in Asia quidem nostrum om-
 nium celsissimum Babylonicum: in Aphrica Aegyptiũ
 & Lybicum: quæ unum primo fuerunt: & sub uno narra-
 bimus. Postremo in Europa quatuor nostri enumerant:
 Celtyberum: Celte: Kytim quod ille gentes Italicum ap-
 pellant: & Tuysconum quod a Rheno fluuio per Sarma-
 tas in pontum finit. Addunt quidam etiam quintum di-
 ctum Ionicum.

Berosi Babylonici de Antiquitatibus Liber Secundus.

Ecesse est igitur nos ex premissis con-
 fiteri: quod & Chaldæi ac Scythæ scri-
 bunt: siccato ab aquis orbe non fuisse
 nisi dictos octo homines in Armenia
 Saga: & ab his omne hominum genus
 in terris seminatum: atq; ob id Scy-
 thas recte dicere & appellare Noam omnium deorũ ma-
 iorum & minorum patrem: & humanæ gentis auctorem
 & chaos & semen mundi. Tyteam uero Aretiam idest ter-
 ram in quam semen chaos posuit: & ex qua tanq̃ ex terra
 cuncti prodierunt.

Præter uero tres primores filios: Noa post diluuiũ gy-
 gantes pluresq; filios genuit. Quare ad abbreviandũ plu-
 rimum conferet: si omnium posteritates figurabimus ab
 ipso Noa sumpto exordio: deinde sigillatim a cæteris. Pri-
 mum itaq; dixerunt Ogygis an Sagam idest illustrem sa-
 crorum pontificem Noam Dysir.

45

BEROSVS

Berosi Babylonici de Antiquitatibus

Liber Tertius.

As igitur principiū atq; Heroum ori-
gines atq; posteritates abbreviamus ex
nostris Chaldæis atq; Scythicis libris:
quoad satis sit. Nā & multos alios me-
morix mandant: quos quia uel quia ni-
hil ad nostram intentam accurtationē

aut parum afferunt: ob id dimittimus: resumpturi illos
ubi opus fuerit.

Quo pacto exinanitus orbis fuerit coloniis & homini-
bus oppletus: dicendum est. Exsiccata humo & torrefacta
terra: Noa cum familia de monte Gordieo: ut par erat: de-
scendit in subiacentem planiciem plenam cadauerum quā
usq; ad hanc ætatem appellant. Myri Adam idest euisce-
ratorum hominum: & inscripsit in lapide in monumentū
rem gestam: & uocant incolæ locum: egressorium Noe.
Compressi uero coniugibus: perpetuo geminos edebant
marem & feminam: qui adulti & coniuges effecti & ipsi
binos partu liberos semper edebant. Neq; enim unq; deus
uel natura defuit rerum necessitati quæ ad uniuersi orbis
spectat opulentiam pacto: breui in imensum adaucto hu-
mano genere omniq; Armenia completa: opus erat eos in-
de recedere: atq; nouas sibi sedes conquerere.

Tunc senissimus omnium pater Noa: iam antea edo-
ctos Theologiam & sacros ritus cepit etiam eos erudire
humanam sapientiam. Et quidem multa naturalium re-
rū secreta mādauit litteris: quæ solis sacerdotibus Scythæ

BEROSVS

Armeni cōmendant. Neq; enim fas est illa: ulli in spicere aut lege uel docere q̄ solis sacerdotibus & inter sacerdotes dūtaxat: sicut & quos rituales libros reliquit: ex quibus illis primū Saga nomen fuit inditū: idest sacerdos & sacrificolus & pontifex.

Docuit item illos astroꝝ cursus & distinxit annum ad cursum solis & .xii. menses ad motum lunæ: qua scientia prædicebat illis ab initio quid in anno & cardinibus eius futuræ contingeret: ob quæ illū existimauerunt diuinæ naturæ esse participem: ac propterea illum Olybama & Arsa idest cælū & solem cognominauerunt: & illi plures ciuitates dedicauerunt. Nā & ad hæc tempora Scythæ Armeni urbes habent Olybama & Arsa Ratha: & eiuscemodi. Cūq; iuisset ad regendū kitim: quam nunc Italiā nominant: desiderium sui reliquit Armenis. ac p̄pterea post mortē illum arbitrati sunt in animam cælestiū corpore & illi diuinos honores impenderunt. Et ob id solū hæc duo regna Armenum quidē quia ibi cepit Italicum uero quia ibi finiuit & docuit & regnauit naturaliumq; atq; diuinorū quæ eos erudiuit libros plenissime illis conscriptos reliquit: illum uenerantur simulq; cognominant cælum: solē: chaos: semen mundi: patrēq; deorū maiorū & minorū: animam mundi mouentem cælos & mixta: uegetabiliaq; & animalia & hominē: deū pacis: iusticiæ: sanctimonix expellentē noxia & custodientē bona. Et ob hoc illum utreq; gentes signant in scriptis cursu solis & motu lunæ: & scepro dominiū quo malos & noxios expellebat a cetu hominum: & castimonia corporis & sanctimonia animi: duab; clauibus religionis & felicitatis. Neq; minus Tytheā quæ

BEROSVS

mater omniū erat. Aretiā idest terrā uocabāt: & Estā idest ignē post mortē cognominauerūt: quia ipsa regina sacrorum fuerat: & puellas docuerat sempiternū ignem sacrorum inextinctum seruare. Cæterū Noa ante discederet ab Armenia docuit illos simplicem agriculturā: magis curās religionē & mores q̄ opulentiā & delicias que ad illicita & libidines puocant & celestiū iram nuper induxerāt. Primus tamen omniū inuenit uites atq; plantauit: & uinum cōficere docuit: cuius uim inexpertus & uaporē ebrius effectus minus pudice in terram cecidit. Erat illi ut diximus filius ex tribus primis adolescentior Chem qui semper magice at uenefice studens: Zoroast nomen cōsequutus erat. Is partem Noam odio habebat: quia alios ultimo genitos ardentius amabat: se uero despici uidebat: potissime uero idem infensus erat patri ob uicia Itaq; nactus opportunitatem cū Noa pater madidus iaceret illius uirilia comprehendens taciteq; submurmurans: carmine magico patri illusit: simul & illū sterilem pinde atq; castratū effecit: neq; deinceps Noa femellam aliquā fecundare potuit. Ob beneficium inuēte uitis & uini dignatus est cognomēto. Iano qđ Arameis sonat uitifer & uinifer. At uero Chem cū publice corrūperet mortale genus asserens & re ipsa exequens congregiendū esse ut ante inundationē: cū matrib; sororibus: filiabus: masculis: brutis: & quouis alio genere: ob hoc cietus a Iano piissimo & castimōia atq; pudicitia refertissimo: sortitus est cognomētū Chem Esenua idest Chē infamis & impudicus: incubus propagator. Est enim Esen apud Scythas Arameos infamis & impudicus. Enuā uero tum impudicus. tum ppagator. Eum inter homines hui;

BEROSVS

dogmatis sequuti fuerūt ægyptii: q̄ sibi illū suū Saturnū inter deos adolescentiorē fecerunt & ciuitatē illi posuerūt dictā Chē Myn: a qua ad hāc ætatē oēs ciues illius appellamus Chem menitas. Verū posterī hoc uiciosum dogma neglexerūt: retento quod fuit primi moris: ut inter fratres & sorores coniugum iniri posset.

Beroli Babylonici de Antiquitatibus Liber Quartus

Utipliatum est in imensum genus humanum: & ad comparandas nouas sedes necessitas compellebat. Tum Ianus pater adhortatus est homines principes ad quæredas nouas sedes & cōmunem cetum inter homines agendum: & edificandas urbes. Designauit itaq; illas tres partes orbis Asiā Aphricam & Europā: ut ante diluuium uiderat. Singulis autem his principibus singulas partes ad quas irent partitus: ipse p̄ totū orbem colonias se traducturū pollicit⁹ est.

Itaq; Nymbrotum creauit Babyloniæ Saturnū primū ut ibi primum edificaret cum coloniis suis. Quare Nymbrotus assumpto filio Ioue Belo cū coloniis furatus est rituales Iouis Sagi: & cū populo uenit in capū Sēnaar ubi designauit urbem & fundauit maximā turrim anno salutis ab aquis. cxxxi. regnauitq; ibi annis. lvi. & deduxit turrim ad altitudinem & magnitudinem montium: in signū atq; monumentum q̄ primus in orbe terrarum est popul⁹ Babylonicus & regnū regnorū dici debet. Ergo ab eo exordiemur: & per ipsum mensurabimus omnia regna: & eorum reges ac tempora: abbreviādo illa in hunc modum.

Anno. cxxxi. a salute ab aqs priā oīum gētiū & ciuita/

144
49

BEROSVS

tū fundata ē a Saturno Babylónico nro: urbs & gens nra Babylonica: multiplicataq; est nimis numero posteritatis magisq; studuit paci & religioni Saturnus deor; q̄ opulentiis. Et turrim quidē edificauit sed non compleuit: nec designatā urbem fundauit: quia post quinquaginta sex ānos subito non comparuit translatus a diis.

Ab exordio huius Ianus pater misit in ægyptū cū coloniis Chem esenum: in Libiā uero & Cyrenem: Tritonē & in totam reliquā Africam Iapetum priscum Atalaa. In Asiam orientalem misit Gangem cum aliquot ex filiis Comeri Galli. In Arabiam Felicem Sabum: cognomine Turiferum. Arabū præfecit Arabiæ deserte & Petreium: Petreie Canam posuit a Damasco usq; in extima Palestine.

In europa regem Sarmatie fecit Tuysconem a Tanai ad Rhenum: iunctiq; sunt illi omnes filii Istri & Mese cū fratribus suis ab Adula monte usq; i Mesembriam ponticam. Sub his tenuerunt Tyras: Archadius: Emathius. Italiam tenuit Comerus gallus: Samotus possedit Celtas: & Iubal occupauit Celtiberos.

Hii sunt qui egressi sunt post Nymbrotum: singuli cū familiis & coloniis suis: relinquentes nomina sua locis in signum expeditionis a Iano patre commisse: & ad monumentum posteris ut scirent quis eorum fuerit conditor.

Hii iuxta mandatū Iani coloniis turri constructa pro metropoli: ipsi in Veis & cauernis casas habebant. Solus noster Saturnus iccirco excessit mandatum: Quia urbem urbiū & regnū regnor; uoluit esse Babilloniā. Rursum his tēporibus Ianus cum omnes in colonias missi abiissent: eos qui remanserant bipartitus est. Nam secum

BEROSVS

retinuit filios plurimos quos post salutē ab aquis genuit:
& item maximā gentium multitudinē quū secum in co/
lonias cōducturus erat. Scythia cū matre sua Araxa & ali
quot coloniis qui Armeniā incoherēt: rex primus relictus
est cōstituto summo pontifice Sabbatio Saga ab Arme/
nia usq; in Bactrianos: que longitudo a nobis ad hāc æta/
tem uocatur Scythia Saga.

Postremus omniū ipse Ianus ab Armenia per orbē co/
lonias seminaturus: egressus est. Hæc nostri maiores mul
tis libris tradiderūt. Nunc de tēporibus eorū ac posterita/
tibus dicemus: iuxta id quod in nra Chaldaica & primor/
diali Scythica historia fideli memoria cōseruatum est.

Berosi Babylonici de Antiquitatibus Liber Quintus.

V supradiximus āno a salute humani
generis ab aquis centesimo trigesimo
primo: cepit regnum Babylonicū: sub
nro Saturno: patre Iouis Beli: qui im/
perauit annis. lvi. Anno huius. x. Co/
merus gallus posuit colonias suas i re/
gno: quod post Italia dicta est. Et regionē suam a suo noīe
cognominauit: docuitq; illos legem & iusticiam.

Anno eius. xii. Iubal condidit Celtiberos & paulo post
Samotes qui & Dis celtas colonias fundauit: neq; qsq; illa
ætate isto sapientior fuit: ac ppter ea Samotes dictus est.
Anno Nymbroti. xv. Oceanus ad Nynū Aegypti cōse/
dit: & multos ex sorore Tetyde edidit liberant. Inde sup/
uenit ille corruptor hūani generis Chemesenuus: ubi Thel
chines magicam docens: maxima opinione celebrabatur.

Anno. xviii. eiusdē Babylonici regis. Gogus Sabeam

BEROSVS

Arabiã Felicem cum Sabo suo patre puer tenuit:& Try/ ton Lybiã & Iaperus priscus Atalaa Aphricã:Cur Aethio/ piam:& Getulus Getuliam.

Anno eiusdẽ .xxv. Thuyscon Sarmatas maximos po/ pulos fundauit:& Mesa cū filiis Istri priscos Mesios po/ suit:usq; ponticam Mesembriam ab Adula monte.

Anno .xxxviii. eiusdẽ regis Sage Armeni multiplicati possederunt oẽm Caspiã regionẽ:ab Armenia usq; in Ba/ ctrianos:& Ianus p̄ laneos colonos trãsduxit i Hircaniã & Ianilos in Mesopotamia uersus mare sub Babylonia.

Anno .xl. eiusdem regis aliquot coloni ex filiis Comeri in Bactrianis sibi sedes quæsiuerunt. Et Ganges in India sedem sui nominis.

Anno .xlv. eiusdẽ regis aliqui ex filiis Mese ac Getuli iuncti simul primi Mesagetas in India ppagauerūt. Ea/ dem tempestate Saturnus rex Babyloniæ misit principes coloniarum Assyrium Medum: Moscū & Magogum: qui regna cõdiderunt Assyrium: Medum & Magogum in Asia: Moscos uero & i Asia: simul & Europa. Aname/ on quoq; adolescentulus Meones a se dictos condidit: & regnauit centum quinquaginta annis.

De Belo Ioue.

Ecūdus rex Babyloniæ Iuppiter Belus filius dicti Saturni:regnauit annis .lxxii. & funda/ menta designata Babyloniæ:oppidi magisq; urbis erexit. Pace fruebatur usq; circa finem impii sui.

Anno .iii. huius:Comerus more Scythico unde uene/ rat docuit suos Italos urbẽ curribus cõponere. Et iccirco Vei appellati sunt uocabulo Sago:qui Veias plaustrum

BEROSVS

appellant: & urbem ex his compositā si parua sit Veitulā: si magna Vlurdū: si metropolis Cy Ocholā ad hæc quoq; tēpora Scythæ plaustris & curru pro domibus utuntur. Et sub solario quidē stabulum: supra uero habēt officinas domus. Concludit & loca a se cognominata.

Tyras postquā Tyrum fundauit: cum principibus coloniarū litora maris tenuit: fundauitq; Traces: Arcadius Arcadium: Emathius Emathiam tenuit.

Anno. xlv. huius Beli Ianus pater posuit colonias in Arabia felice & a suo nomine unas uocauit Noam & a cognomine Ianineas. Qui uero ex posteritate Comeri erāt: Galli ab auito cognomine illos appellauit Gallos.

Anno. lvi. huius Beli Chemefenus uenit in Italiam ad Comeros: & non comparente Comero: cepit colonias regere atq; corrumpere suis impietatibus & sceleribus.

Ianus uero pater circa Arabiae Felicis fluum plures colonias relinquens & a se Ianineas cognominās: in Africam ad Tritonem uenit.

Hac ætate Iuppiter Belus cepit libidine dominādi torqueri, Et paulo ante Araxa cum filio Scythæ: creato omnium gentiū Sagarum rege Sabatio Saga atq; in Armenia relicto: ipsa occupauit omnē partem occidentalem ab Armenia usq; in Sarmatiam Europæ.

At uero Iuppiter Belus cum nō possit alios subiugare nisi subactō & trucidato Sabatio Sagarū rege: clam molitus est illum perimere. Cūq; Saturnus prospiceret se nō posse euadere: q; innumeras insidias sibi parauerat Iuppiter Belus: clandestina fuga se tutabat in Sagis Caspiis delitescendo. Cūq; naturæ concederet: iussit filio Nyno ut

53

BEROSVS

Sabatiū Sagam funditus deleret: & omnes populos Ba-
bylonico regno subiiceret: quia omnium in orbe primum
fuiſſet. Quo accepto Sabatius deliteſcebat in Baſtrianis
Sagis: quouſq; cerneret tempus idoneum uel ad regnum
uel ad fugam. Ita arma Iouis cōtra eum parata illum re-
gno pepulerunt circa tempora Semiramidis.

Eodem tempore Triton reliquit filium Hāmonem re-
gem Lybiæ: qui accepit coniugem Rheam ſororem Ca-
meſenui Saturni Aegyptiorum, ſed tamen ex Alman-
thea adoleſcentula clam Rhea Dionyſium ſubſtulit: & in
Nyſam urbem Arabiæ educandum miſit,

De Nyno: filio Beli.

Nertius rex Babiloniæ a noſtris ſcribi-
tur Nynus: Iouis Beli filius: & regna-
uit annis .lii. Hic omnibus ſuis uiri-
bus ſumptis armis p̄ris ſui Iouis Beli:
omnibus bellum intulit: nulli p̄cens:
& Sabatium ſagam q̄ eſſet in omniū
deſiderio omni ſtudio ad interitum quæritabat. Quare
etiam toto huius tempore exul apud ſuos delituit. Hic
omniū primus ex noſtris regibus Babilonicum regnum
propagauit: & omnium primus templum Belo patri: &
matri Iunoni: & Rheæ aue & ſtatuas in medio oppidi
Babiloniæ erexit.

Anno huius Nyni. iiii. Tuylcon Gygas Sarmatas legi-
bus format apud Rhenū. Idipſum agit Iubal apud celti-
beros: & Samotes apud celtas. Ecōtra Cameſenus Satur-
nus Aegyptiorū Comaros Italos nitebat̄ corrūpere iuuātī
bus illum cōuenis & aduenis quos ille pro Italiæ coloniis

BEROSVS.

cōduxerat: quos ipsi uocāt mōtanos Aborigines. At apud Lybiā lis orta ē inter Rheā & Hāmonē ob stuprū admis-
sum cū Almanthia: quærebatq; Rheā ubi Dionysius esset
ut eū perderet: & diu lis ista rixaq; pseuerauit. Anno Nyni
.x. Ianus pater ex Africa in Celtiberos hispalos uenit: ubi
duas colonias dimisit a se dictas Noelas & Noeglas. His
.n. etiā ātea cognominibus cognominauerat uxores Iapeti
& Chemesenui. Nyni āno .xix. ianus pater ueniēs in Italiā
cū comperisset Camesenuū preter opinionē corruppentē
iuuentutē: tribus annis illū æquo animo tulit. Deinde illi
aliquot coloniis assignatis: eū Italia excederē iubet. Ipse oēs
colonias diuisit. Etenim oēs colonos Comaros corruptos
& conuenas & aduenas: montana trans Ianiculū amnem
colere iubet: illisq; filiam suā Cranam Helernā idest suffra-
gio ab his electam & exaltatā reginā cū sceptro albā dat.

Nāq; duos filios suos nouissimos cum illoꝝ posteritate
Cranū & Cranā Ianus cū Comero miserat: coaluerantq; in
gentē atq; posteritatē maximā quā nostra ætate Ianigeneā
uocant: cognominant autē Razenuam: idest sacram pro-
pagatricē incumbamq; cōtra impietatē Camesenui. Itaq;
suam posteritatē separatā ab Aboriginibus esse uoluit cis
Ianiculū amnē in planitie atq; maritimis. Cognominauit
autem eam Razenuam ut & Cranum Razenum.

Interea cū Italia discessisset Camesenuus: ad illū Rheā
uenit: & illi nupta ambo contra Hāmonē cum Titanibus
pergunt: ibiq; bello cōmisso pellunt regno Hāmonē & in
Cretā cogunt. Cum in Lybia Camesenuus regnat: parit ex
Rheā sorore Osirim: quē cognominauit Iouem.

Vigesimo secundo anno Nyni Ianus in Thuscia Iani-

55

BEROSVS.

culum quod a tate Camesenui condidit sedem sibi perpetua
statuit usq; Arnum: ubi colonias positas uocauit Arsyn Ia
nas: idest a Iano exaltatas. Vetuloniae iura dicebat & do
cebat atq; regebat.

Anno Nyni. xliii. Sabatius cum aduerteret nullo pacto
sibi licere uti regnis: creato Armenis Sagis rege filio Bar
zane: infarmaticum ponti litus concessit. Eadem tempestate
Dionysius Hamonis filius armis sumptis Rheam & Camese
num regno paterno pellens: & secum Olirim retinens in filiumq;
adoptans: eum a patre suo Hamone Ioue cognominauit
uti a magistro Olympo olympicum eiq; totius aegypti re
gnum tradidit. Eodem anno uirgo Palladon apud Tritonide
lacum infantula exposita ab eodem Dionysio Ioue Lybico est
cognominato adoptata in filiam fuit quae omnem militiam
prima Lybicos docuit. Eodem tempore Ianus pater ianigenas
Razenuos docuit physicam: astronomiam: diuinationes: ritus:
& rituales scripsit: & omnia literis mandauit: eisdem uero
nominibus & ueneratione diuina sunt persequuti: quibus in
Armenia Saga erant usi.

Anno. xlix. Nyni: celtiberos rexit Iberus filius Iubal:
a quo Iberi nominati fuerunt. Nyni. li. anno apud Celtas
regnauit Samotis filius Magusa: a quo illis oppida pluri
ma posita sunt. Ultimo anno Barzanes in Armenia a Nyno
superatur.

Quarto loco regnauit apud Babyloniam uxor Nyni
Ascalonita Semiramis annis. xlii. Haec antecessit militia:
triumphis: diuitiis: uictoriis & impio omnes mortales: Ipsa
hanc urbem maximam ex oppido fecit: ut magis dici pos
sit illam aedificasse quam ampliasse. Nemo unquam huic feminae
h

BEROSVS

cōparādus est uiroꝝ: tāta in eiꝯ uita dicunt & scribunt cū ad uitupationē: tū maxime ad collaudationē magnifica.

Huius primo anno oritur ex Rhea & Camelenuo in Aegypto Iuno Aegyptia cognominata Isis maxima frugifera: legisera: soror & uxor Osiridis.

Eodem anno Sabatius Saga a pōto soluit in Italiā ad patrē Ianū quem exceptū hospitiū post aliquot annos illū Coritum creauit: & Aboriginibus præfecit.

Anno. vi. Semiramidis apud Rheni Sarmatas regnauit filiꝯ Tuysconis Mānus: & apud Ianigenas Razenuos Vesta uxor Iani sempiternū ignem custodiendum uirginibus puellis edoctis sacra tradidit.

Anno. xii. Semiramidis: Sabatiꝯ Saba cū Iano regnat.

Anno. xvii. Semiramidis Sabatius Saga docet agriculturam & aliquantulum religionis.

Anno Semiramidis, xxii. Sabatius Sabū præfecit Sabinis & Aboriginibꝯ: ipse iuxta Ianiculū cū aliis Curetibus regionē coluit & ibi obiit. Anno. xxxiiii. eiusdē apud Celtiberos regnat Iubalda filiꝯ Iberi: apud mōtē sui nois.

Quitꝯ apud Babylonios regnauit Zameis Nynias filiꝯ Semiramidis: ānis. xxxviii. In regno Babylonico hic pax resplēduit: ornauit tñ tēpla deoꝝ & Chaldæos ampliavit.

Eius āno priꝯ cū Sabatiꝯ obiit: Ianus p̄ senissimꝯ filiū suū Cranū coritū creauit: octauoq; post āno obiit expletis uitæ suæ ānis. cccl. & Ianigenæ illū Vortūnū appellātes: templū illi & diuinos hoīes: ut par erat impenderunt.

Hoc āno Osiris inuētis a se & a sorore adolescētula frumēto & frugibꝯ: cepit docere illa ī palestina: inde reuersus in Aegyptū: & inuēto aratro & his quæ ad agriculturā p̄

57

BEROSVS

tinet: sensim uniuersum pagrauit orbē: docēs quæcūq; in uenerat: & ita uniuerso impauit orbi: exceptis gētib9 quæ iam in Babyloniorū uenerant potestatem.

His tēporibus regnauit apud Celtas Sarron: qui ut cōtineret ferociā hominū tum recentū: publica litterarū studia instituit & apud Tuyscones Inghaeuon.

De. vi. Rege Assyriorum.

Sextus. Babylonix rex Arius regnauit annis. xxx. qui adiecit impio oēs Bactrianos. Nā paulo ante mortē Nynix Camesenuus pulsus ab omni ferme orbe in Bactrianos sese cōtulerat: & illos magico præstigio sibi deuinxerat: adeo ut apud illos maximis uiribus imparet. Coacto autē Camesenuus maximo populorū exercitu inuasit Assyrios: contra quē Nynus dimicans superior fuit: & Camesenuū obtrūcauit: inde paulo post ipse obiit. Quare Ari9 collecto exercitu: post patris Nynix obitum Bactrianos & omnes Caspios subiecit.

Cran9 Ianigena sororē suā mortuā cū Ianigenis Razenuis suis & oib9 simul Aboriginib9 solēni pōpa celebrat: Et illi Lucū iuxta Ianiculū annē solēneq; ritus & diem sacrat: ipse senex filium suum Aurunum Coritum creat.

Arii. xx. anno apud Celtiberos regnat Brygus: qui multa oppida suo nomini fundauit: adiectis nominibus capitum originum: quibus illa consignabat.

Apud Lybiā regnauit priscus Hyarbas: uir ferox armis & militia Paladue.

Anno .xxiiii. Arii apud Ianigenas Razenuos regnat Aurunus filius Crani.

Anno. xxix. apud Celtas Dryius peritie plenus.

BEROSVS

De. vii. Rege Assyriorum.

Septimus Assyriis imperat Aralius a[n]nis. xl. uir iste clauit ingenio & studio militari: & primus adauxit pompas & gēmas: & muliebres delitiās. Apud Lybiā Hyarbas cū Paladuis feminis belligerans: non fuit illis par. Quare donis occurrēs se ac regnū illarū permisit potestati.

Apud Tuyscones regnabat Herminon uir ferox armis & apud Celtas Bardus: inuentione carminum & musicæ apud illos inclytus.

Aralii anno. x. Armeni Ianigenæ Griphonii cum coloniis suis ad Aurunum Ianigenū uenerūt: quos exceptos hospitio: etiā sedē cū Ianigenis Razenuis assignauit. Classe quoq; Auson eodē tpe ab Auruno fuit except⁹ a[n]no. viii. sequēte & sibi sedes ī oriētali Italia ab eodē cōsignata fuit.

Idem Aurunus in Vetulonia lucū sacrauit crano: & inter Ilos idest deos a[n]numerauit Iano quoq; Vortūno templum & statuam non procul urbe dedicauit: & deo Raze/nuo in Vetulonia sacellum condidit.

Nouissimis a[n]nis Aurunus Malot Tagetē filiū creauit Coritū & .xxxv. Aralii a[n]no obiit & successit Malot tages.

Anno penultimo Aralii classe uenit ad Malot Tagetē Ianigenum Razenuum phaetō cum suis qui inuenies oīa ab Ausoniis occupata ab oriēte & mōtana a Gallis & Ab originibus possessa: planiciem uero a Razenuis Ianigenis habitata: donatus fuit parte occidentali: posseditq; cū sua posteritate mōtes & totū Eridanū usq; in regionē proximam Istis relinquens nomina locis.

Eo tempore Italia in trib⁹ locis arsit multis dieb⁹ circa Istros: Cymeos & Vesuuios uocataq; sunt a Ianigenis illa

409

BEROSVS

loca palensana idest regio confragrata.

De.viii.rege Assyriorum.

Octauus rex Babyloniae fuit Baleus cognomēto Xer/ ses & regnauit ānis. xxx. Hūc appellauerūt Xersem idest uictorē & triumphatorē q̄ imperauerit duplo plus gen/ tibus q̄ Aralius. Erat enim militia ferox & fortunatus: & propagauit regnum usq; prope Indos.

Huius Balei Xersis tēporib⁹: regnat apud Celtiberos Tagus cognomēto Orma: ex quo patria dicta fuit Taga: apud Tuyscones regnat Marsus: & apud Lygures Phaetō relicto filio Lygure: regressus est in Aethiopiā. Malot Ta ges ritus sacros a Iano traditos & Aruspitinam auxit.

De nono rege Assyriorū.

Novus rex Babyloniae Armatritis ipauit ānis. xxxviii. q̄ magis ad uoluptates & delitias cōuersus: ea quæ ad libi dinē spectāt: cū inuenit tū maxime inuēta ampliauit. Hu ius ætate apud Celtas Lōgho regnauit: & apud Celtiberos Bet⁹ a quo regnū habuit nomē & apud Ianigenas Sican⁹ fili⁹ Malot rabetis: a quo cognōinata fuit Vetulōiæ regio.

Anno. xx. Armatritis Lygur misit Cydnū & Eridanū cū coloniis cū fratrib⁹ & nepotibus: & occupauerūt usq; Istrum in italia.

Sicanus deificauit Aretiam: & nominauit eam lingua Ianigena Horchiam.

Osiris in Tracia peremit gygantem Lygurgum.

Anno Armatritis, xxxii. apud Celtiberos tyrānidē assū psit Deab⁹: q̄ hoc cognomentū p̄meruit a fodinis auri & diuitiis: q̄s prim⁹ ibi cepit & iuenit opprimēs colonias. Et post duos ānos apud Celtas regnauit Bardus iunior.

BEROSVS

De. x. Rege Assyriorum.

Decimus Assyriorum rex imperat Belochus: annis. xxxv: qui iccirco a Belo sumpsit cognomen: quia cum imperium uoluit exercere maximum pontificium Beli Iouis: & maxime circa auspicia & diuinationes occupatus fuit. Eius annis apud Tuyscones regnauit Gambriuius: uir ferocis animi.

Apud Emathios cepit regnare Macedo filius Osiridis a quo nunc nomen retinet prouincia: atque circa hoc regnum Osiris depreffit gygates: qui iam tyrrannidem ceperant.

Vigesimo nono huius Belochi anno: apud Celtiberos Lomnini florebat: & edificaueret a suo nomine urbem magnam Lomnimam. Anno autem sequente Itali oppressi a tyrranis gygates in tribus palensanis: aduocauerunt Osirim: qui cum coloniis ad Istri uicinos fontes peruenerat. Osiris totam Italia potitus. x. annis illam tenuit & a se nominauit in triumphum: & sub ditione positus gygates regem Ianigenis reliquit Lestrigonem gygantem: sibi ex filio Neptumno nepote.

Anno. xxxiii. Belochi: rex Lucus regnare cepit apud Celtas Nouissimis annis Belochi: tenuit mare Acticum: & ebulliens inundauit Acticam.

De. xi. rege Assyriorum.

Vndecimus rex babiloniis fuit Baleus annis. lii. Hic post Semiramidem supra ceteros enituit fama: splenduit impio usque intra Indiam. Libri multi de eius gestis sunt a nostris conscripti. Huius anno. x. Porcus Cados Sene insulam compleuit Vetononicis coloniis partem relinquit posteritati Lygures.

Huius Balei temporibus Indi sua obtulerunt Babiloniis. Osiris in aegyptum reuersus columnam quam permanet inscripsit in monumentum expeditionis suae per totum orbem. Apud tuyscones regnat

BEROSVS

Seu & apud Celtas celta: a quo nomē hūerūt mōtes illorū
maximi a cōflagratōe siluarū: q̄ diuidit celtas & celtiberos
Typhon ægyptius: oībꝫ orbis gygātibus cōsciis: fratrem
suū Osiridē Iouē iustū ægyptiū pemit: & ipse in ægypto
assumit tyrānidē Busiris in phenicia in phrygia uero alius
Typhon in Lybia Anteus: in Celtiberia Lomnini: in Italia
Lestrigones & in toto mari Milinus Cretensis.

Hercules Osiridis filius: cui nomen est Lybiꝫ. cū Iside
in ægypto substulit Typhonem in phenicia Busiridem:
aliū uero Typhonē in phrygia: Milinum in Creta: Anteuū
in Lybia Lomnimos in Celtiberia: a q̄ substituto illis rege
Hispalō ad tyrrānos Italiæ cōuersus ē. Cūq; ī Italiā p̄ cel
tas trāsiret: p̄missu parētū Galtea genuit illis galatē regē.

In Italia decē ānis debellauit & expulit Lestrigōes post
q; .xx. ānos apud illos pacifice regnauit: multaq; illis op
pida a suo nomē & a suo cognomine Musarna sicut Ge
drosie & Carmanie fundauit: & loca aquis ipedita habita
tioni hominū cōmoda fecit. Anno itaq; Balei xli. orsus in
Italia pugnā contra gygantes: biēnio añ illius obitū illos
deleuit. Ita ab Hispalis Hercules uenit in Italiam: Lestri
gones & oēs tyrānos substulit. Arnos: Lybarnos: Musar
nos a se cognominatos condidit trigintaq; annis rexit: &
accesitum Tuscum illis regem reliquit.

Altadas. xii. rex Babylōis fuit: regnās ānis. xxxii. Hic
interposuit tēpus suū delitiis existimās uanū eē laboribꝫ:
& suæ uitæ miseria cōtīua laborare. nō qdē aliorū hūaneq;
gētis utilitate ac beneficio. sed exitio ac seruitute: Iccirco
suū institutū fuit: ut uita diuitiis & gloria: aliena stulticia
pōt miseria a se & maioribꝫ ptis sibi fuere qd̄ uiueret.

BEROSVS

Huius Altadis tēpore Hercules filiū Tuscū ex Araxā susceptum ex Tanaide regiōe euocat. Galates: a quo Samothei galli dicti: eius ætate regnauit apud Celtas & Vandalus apud Tuyscones

Hercules Tuscū filiū Ianigenis creat Coritū ex more. Quo etiam illis rege relicto: ipse senex admodum in Celtiberos reuertitur āno Altadis. xxxix. & regnauit ibi atq; obiit: cui Celtiberi tēplū ad illi⁹ Gades & sepulchrū & diuinos honores tribuerūt: plurimasq; illi⁹ triūpho & noi urbes dedicauerūt: ut Lybisofonā: Lybisocā lybūcā lyborā.

Galatheū puerū ad Herculé missum in Sicilia cū coloniis misit Tuscus. Idē Tuscus primus palatuam militiā & initiamenta Razenuos Ianigenas docuit.

De. xiii. Rege Assyriore.

Tertiusdecimus Babiloniæ rex Mamitus: regnauit annis. xxx. Is rursus milites exercuit & assue fecit laboribus & interpositis delitiis: unguētis & opobalsamis militiā & pugnas exequēbat: cepitq; formidini esse Syris & Aegyptiis. Huius anno. xxii. Alteus Tusci filius regnat apud Iāigenas: & biēnio añ Hespūs frater Kitym apud Celtiberos: rursus apd celtas Harbō & apud Tuyscōes Teutāes.

Quartusdecimus rex Babiloniis impauit Mancaleus ānis. xxx. cuius anno primo apud Celtiberos: Kitym pulso fratre Hespero in Italiam: regnauit.

Duodecimo uero anno Mancalei apud Ianigenas regnat Kitym relicto in celtiberis rege filio Sycoro. Eiusdē Mancalei temporibus apud Tuyscones regnat Hercules Alemānus. apud Celtas Lugdus: a quo prouincia & homines cognomenta sumpserunt.

BEROSVS

Kitym ob mētis excellentiam Ianigenæ sua lingua uo-
cauerunt Italum Atalaa. Hic filiam suam Electram Iani-
genorum principi Cambo blasconi dedit cōiugē : qui pro
nuptiis colonias misit transalpes Italiae proximas: & Ro-
mam filiā suā Italus primo subreginā Aboriginibꝫ sacrat:
filiū quoqꝫ suū Morgetē Italus Kitym creauit Coritum.

De. xv. Assyriorꝫ rege.

Quintusdecimus Assyriis imperat Ssterus ānis. xx.
uir de cuius gestis & prudētia omne uulgus personat. Hu-
ius temporibus Morges filius Itali creauit Coritum suum
cognatum Cambo Blasconem: & paulo post idem Coritꝫ
manet itus. Apud Celtiberos regnat Sicanus filius Sicori
post obitum Sferi sub Mamelu.

De. xvi. rege Assyriorꝫ.

Sextusdecimus rex Mamelu Babilloniis impat ānis
.xxx, cuius anno octauo Romanessos filius Romæ fit pri-
mus sub regulus montanorum Aboriginum : & Sicanus
regnat apud Celtiberos.

Apud Celtas Beligius a quo illi Beligici appellantur re-
gnat: & apud Ianigēas tādē a patre Iasiꝫ creatꝫ ē Coritus.

Iasius creatus est Coritus & anno sequente simul cepe-
runt duo reges uidelicet primus rex Atheniensiuꝫ Cecrops
priscus: & Iasius Ianigena apud Celtas.

In Iasii nuptiis affuit Io ægyptia. Sola enim feminarū
uno plus Dodone centenario uixit & uniuersum ferme or-
bem lustrauit post uiri interitum.

De. xvii. rege Assyriorꝫ.

Decimus septimus rex Babilloniorum fuit Sparetus:
& regnauit annis. xl. Sub eo ceperunt miranda in orbe.

BEROSVS

Nam terræmotus Babylonios terruit. Athenienses regnum exorsi sunt anno quarto eius. Et eodẽ anno Iasius Ianigena imperauit Italicis: & Siceleus aliquãto post Celtiberis.

Sub Spareti imperio finierunt Aegyptii reges magni Orus: Acẽcheres: Acoris: & cepit Chencres q̄ cū Hebræis de Magica pugnavit: & ab eis submersus fuit.

Anno quoq; huius. xxxiii. & xxxv. in Thessalia diluuiũ fuit: nõ solum ex hymbribus: sed q̄ obturatis montibus casu: flumina planiciẽ impleuerũt: & subsequuto terræmotu apertis ostiis montiũ: aquæ in alueos regressæ: & in alia eorũ parte post terræmotũ sequutum est incendiũ sub quodam illoꝝ rege Phaetonte: & noster rex Phenices & Syros subegit. Antea uero anno. xx. huius imperii ab Italia Io in Aegyptum regreditur. Et lis prima intestina oritur pro regno inter Dardanum & Iasium.

Aborigines sequebantur partes Dardani: Ianigenæ uero & Siculi cum Siceleo partes Iasii.

De. xviii. Rege Assyriorum.

Decimus octauus rex præfuit Babylonis Ascatades annis. xli. qui funditus omnẽ Syriam ditionis suæ fecit: cuius anno. xiii. uitis inuenta apud Græcos narratur. Sub eodem anno Dardanus Iasium dolo peremit: & fugiẽs in Samothraciam: diu ibi latuit.

Iasio Coribantus filius successit.

Ascatadis anno octauo: Cãeres uictus Hebræoꝝ magica: periit in mari: cui apud Aegyptios successit Acherres. Apud celtiberos Lusus: apud celtas allobrox: & apud aborigines Italos Romanessus filius Romæ. Primus Saturnus cõsecrat⁹ mox obiit: cui successit fili⁹ ei⁹ Picus prisc⁹:

MANETHON.

Anno ultimo regis Ascatadis: Ato donavit Dardanū parte agri Meonici: & ita regnum Troianum cepit. Dardanus si qua iura ī Italiæ regno habebat: resignavit Turreno filio Atus.

Turrhenus adnavigans in Italiam Ianigenā: a Cybele & Coribanto tanq̄ ex Herculeis: hilari hospitio exceptus: & civilitate Razenua donatus est.

Ipsē Turrhenus multa Meonica ornāmēta proferens: dedit Coribantus uero & Cybeles ordinata Dinastia duodecim ducū duodecim populorū qui essent ex Ianigenis: ipsi in Phrygiam se contulerunt.

Porro etiā sub Ascatade apud Aegyptios fuere reges Cherres & Armeus: q̄ cognominatus est Danaus: & Ramesseles cognomēto Aegyptus. Itaq; q̄ reges & tēpora traduntur a nostris de primorib; regnis orbis a Iani diluuiō primo usq; ad Dardaniæ regnū cōditum: his nostris breuissimis annotationibus sint haecenus dicta.

Manethonis Historici: q̄ post Berosum scripsit: Liber.

Berosus inter Chaldaeos historicos probator: defloravit breuissimis annotationibus omnia Chaldaica: de potioribus regnis orbis: a diluuiō maxio qd̄ eorū maiores scribunt fuisse ante Nynum usq; ad præcipuū regnū Troiæ conditum. Nos quoq; ubi ipse reliquit prosequemur ea: quæ nobis ex nostris historicis uel eorum relationibus cōsequuti sumus: per nostros Aegyptios reges progrediendo: ut ipse egit sub Assyriis.

Aegypt; eiecto fratre Danao regnavit ānis. lxxviii. Ab

MARETHON.

eo Aegyptus nomen accepit. Pharaones pro dignitate dicebant. Anno huius quinto regnavit Amyntes annis. xlv.

Anno sexto regnavit Dardanus annis. lxxiii.

Decimo anno Danaus Argis: annis. l.

Anno. xviii. huius regnavit Turrhenus apud Ianigeneas annis. li. Anno. xxxiii. in Creta regnavit Asterius.

Anno eiusdem. xxxv. apud Celtas Romus: a quo Romam di & biennio post apud Aborigines Faunus priscus: Apud Athenienses Pandion. Anno. l. apud Assyrios Belochus iunior: & anno. lxxvii. apud Aborigines imperabat Amnus Faunigena.

Secundus post hunc Pharaon Menophis imperat apud Aegyptios annis. xl. cuius secundo anno apud Troianos regnat Erictonius annis. xlvi. Tarquon priscus apud Raze nos Ianigenas: qui nunc dicuntur Turrheni & Tusci ob Turrhenum & peritiam diuinorum quae a Iano didicerunt: regnat annis. xxi. Apud Celtas Paris: Apud Celtiberos Testa Lybius Tryton.

Anno septimo eiusdem apud Assyrios regnat Belopares & Minos regnat in Creta. Anno uero decimonono Atheniensibus regnat Erictheus. Anno trigesimo quinto eius apud Tuscos annis quindecim regnat Abas: a quo positi sunt abii Tusci: & anno eiusdem trigesimo tertio Argis regnat Abas Argus.

Anno. xxx. Menophis Cadmus & Phenix a mari rubro perfecti: apud Sydonem regnauerunt. Post septennium Cadmus docuit rudem Graeciam: & regnavit Thebis. Apud Assyrios regnavit Lamprides & ultimo eius anno Zetus & Amphion expulerunt Cadmum.

MARETHON.

Post Menophim cepta est dynastia Larthū ut in Italia quæ dynastia duravit annis solaribus.c.xciii. Horū Larthum in Aegypto primus fuit Zetus:qui regnavit annis lv.cuius anno octavo in Dardania regnavit Tros:in Tuscia uero anno huius.xxxiii.regnavit annis.xxxviii. Veibenus ex familia Veituloniæ.

Primo quoq; anno Zeti regnavit apud Celtas Lemanus: &.xxxii.anno apud Aborigines: Mars Italus cognomento Janus iunior. Anno eiusdē.xxxv.apud Celtiberos Romus regnavit.

Secundus Larthes Aegyptius fuit Ranses annis.lxvi. Anno eius.xxiiii. Assyriis impat Pānias. Eiusdē anno .xxviii. Atheniē sib⁹ regnat Egeus.Cadmus Armonia sororem Iasii Samotraxis ducit uxore. Olbius regnat apud Celtas. Anno.lx. Cadmus ex Zelotipia prime uxoris ob Armoniam discrimen certamenq; patitur.

Eiusdē anno.xxiiii.Ceculus cognomēto Saturnus iunior regnat apud Aborigines: & tertio anno post apud Turrhenos regnat Oiscus:cuius insigne fuit serpens. Hic ex Vetulonia multas colonias seminavit:apud quam erat oriundus magna familia.

Anno eius.xiii. Ilus regnavit apud Troianos.lii. ānis: & Palatu⁹ apud Celtiberos:apud Celtas Galatas iunior:quicivit Sarmatas:& condidit Galatas Asiæ.

Anno eiusdē.xlvii.Picus iunior fit rex aboriginib⁹:& apud Tuscos regnat Tarchon scds annis.xliiii.post Picū.

Anno penultio Ranisis apud Celtas regnavit Nānes. Tertius Larthes Aegypti⁹ Amenophis ānis.xl.regnat & impat:cuius anno primo Laumedon impavit Troiæ.

MANETHON.

Troia. Anno uero tertio Sofarmus regnat Assyriis: & Hercules Amphitrionis nascitur anno. vi. uixitq; ānis. lii. & periit igne: primus ex maximis pyrratis,

Anno Amenophis. xiiii. apud Aborigines regnat Fau- nus iunior: & .xxix. anno Tuscis imperat Thyberinus ex familia Veia Veruloniae annis. xxxv.

Quartus Aegyptiis imperauit Ammenephos annis xxvii. cuius anno. iiii. apud Celtas regnat Rhemus a quo Rhemi. Anno nono eius apud Assyrios regnauit Tautanes: & anno decimosexto apud Aborigines Latinus: apud Tuscos autem regnat Mezentius.

Secutus est ultimus Larthes septem annis: post quem secuta est Dinastia sine Larthe annis centum septuaginta septem per quam numerabimus qui Babillonii: Aegyptii & Turrheni floruerunt. Anno dinastiae Diapolitanorum primo Troia euersa fuit: & anno tertio Aeneas uenit ad Italiam: ad Latinum & Euandrum: & Turrenos apud quos regnauit Tarchon iunior annis. xx.

Anno septimo. Ascanius Latinis imperat: āno uero se- quente Teuteus Assyriis & post Francus Celtis ex Hecto- ris filiis: & anno eodem Lydi mare obtinuerunt.

Anno quadragesimo secundo. Amazones templum Dianae Ephesi succenderunt: & anno quadragesimo septi- mo. Ocnus imperauit Italiae annis. xlvi. uixit ānis. xcvi. & .xlix. Siluius Latinis: & Tyneus Assyriis.

Anno. xlv. Dinastiae regnauit Latinis Aeneas Siluius & Assyriis Dercilus anno. xlvii. At. lxxii. Tuscis imperat Py- pinus annis quinquaginta duobus.

Anno. yiii. regnat Latinis Siluius Latinus: & .cxxi. Eupa

DESIDERII

les Assyriis. Anno. clviii. Alba Latinis regnat: &. cxxviii.
 Nyci⁹ Fesulanus Tuscis annis. xlvii. Anno. clxvi. Pyseus
 Tuscus pyrrata imperat Italiae ānis quinquaginta duob⁹
 Ita paulatim Assyrii: Aegyptii: Turrheni delitiis eneruati
 decrescunt: econtra latini crescunt. Itaq; subiciemus breui
 loquium quo pacto reges Assyriorum: aegyptiorum cepe
 runt eneruari: econtra græcorum & latinorum Aborigi
 num, Apud enim Tuscos Piseo successit Tuscus iunior an
 nis. xxxix. huic Annus annis. xxv. quem secutus est Fel
 sinus annis triginta tribus. Hinc Bon annis uiginti octo
 Atrius uiginti septem. Marsias decem & octo. Etalus tri
 ginta. Celius uiginti & uno. Ex latinis autem secuti sunt
 per quos propagati Romani imperium tenent.

Decretum Desiderii Regis Italiae.

Reuocamus statuta regis Aistulphi contra Vetulonos
 edita: ut lacus non Tyrensiū sed Vetulonū sit: quia la
 cus magnus Italiae ideo italiae dictus est: quia ager eorum
 prius est Italia: dicta ab ibi sede Itali decreta. Et ut suam
 Longholā nō Longobardulam sed cognomine sui amplia
 toris Turreni Terebum uocent. Et ut sub uno muro cin
 gāt sua tria oppida Longholam: Vetuloniam & Turrenā
 Volturiam dictā Etruriā: totāq; urbē nostra adiectione.
 Viterbum pronuncient: ut Rhoda & Ciuita Balneoregiū
 dici iussimus. Permittimus pecuniis iprimi Faul. sed amo
 ueri Herculē & poni sanctū Laurētiū eorū patronū: sicut
 facit Roma & Bononia. Iubem⁹ quoq; reparari Cort Nyen
 tā: Dardaniū: Assiū. Foranniū: Cornyetū & Tuscanellū.

Nos enim nō sumus Thusciae destructores ut nos apud
 Gallos accusat Hadrianus papa. Nā in Thusia aedificaui

1582828

DECRETVM

mus a fundamentis: uobis quidē Volturrenis: Caluellum
Vicū horchianū: Balneariā: Barbaranū: & Gariofilū. Sen
tinatibus aut Ausdonias: Roda: Cofanū. Volaterris Ro/
da Comalum. Lunæ Sergianū & petrā sanctā: olim fanū
Feroniæ. Phocensibus aut sanctos Geminianū & Minia/
tem. Fesulanis oppidū Munionis: in quod uagos & spar/
sos Aryn Ianos & Palantes Fluentinos collegimus. Rur/
sus plures antiquas nobiles urbes ampliauimus & muris
cinximus: & nunc id idem agimus circa Lucam: Pistoriū
Aretium: Orbitum & Etruriam nunc Viterbū: cuius no/
men aut a nobis constituta decreta si quis uiolauerit: aut
capite puniatur: aut laqueo stranguletur. Hoc itaq; non ē
Etruriam destruere: ut nos arguit Hadrianus: qui pacem
ultra a nobis oblatam respuit.

Quare tibi Grimoalde præfecto Viterbensi præcipi/
mus ut quādiu dubia pax perseverat iubeas omnes Tusciæ
milites paratos esse in armis: & commeatus ac stipendia si
ne auaritia fac in promptu habeas: ut non solum occurre/
re hostibus: sed etiam illos inuadere.

Ciues non grauabis nouis exactionibus.

Ex Papia uenient.

Viterbenses.

FINIS.

Hos Vetustissimos auctores Nuper repertos Impressit
Bernardinus Venetus Anno a Natali Christiāo. M. II. D.

1488

1488.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO

R. 368384